

RAPORT O STANIE GMINY RYKI W ROKU 2023

Ryki 2023 r.

WSTĘP	3
I. INFORMACJE OGÓLNE	4
1. Władze Gminy Ryki	5
2. Jednostki pomocnicze.....	7
3. Jednostki organizacyjne Gminy Ryki.....	8
4. Spółki z udziałem Gminy Ryki	9
5. Demografia	10
6. Grunty i ład przestrzenny	12
II. INFORMACJA NA TEMAT REALIZOWANYCH PRZEZ GMINĘ RYKI PROGRAMACH, STRATEGIACH ORAZ INWESTYCJACH W 2023 ROK	19
1. Strategia rozwoju Gminy Ryki na lata 2016-2022.....	19
2. Planowanie przestrzenne	20
III. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ	22
IV. INWESTYCJE REALIZOWANE PRZEZ GMINĘ	23
V. GOSPODARKA KOMUNALNA I MIESZKANIOWA	35
1. Gospodarka komunalna	35
2. Gospodarka mieszkaniowa	45
VI. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	48
VII. KOMUNIKACJA	50
VIII. OCHRONA ŚRODOWISKA	52
1. Ochrona środowiska naturalnego, wydawanie decyzji	52
3. Plan gospodarki niskoemisyjnej	53
IX. GOSPODARKA ODPADAMI	56
X. OŚWIATA, KULTURA, SPORT	58
XI. POMOC SPOŁECZNA	94
XII. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY	108

WSTĘP

*Szanowni Państwo,
przedkładam Państwu roczny raport o stanie gminy Ryki za rok 2023, podsumowujący naszą wspólną pracę na rzecz rozwoju gminy.*

Dokument został opracowany w związku z wymogiem art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz U. z 2020 r. poz. 713, 1378).

Raport o stanie gminy w jednym miejscu przedstawia wszystkie najważniejsze aspekty z zakresu działania gminy, a także wiele liczb, statystyk i przykładów, które pozwalają lepiej zrozumieć funkcjonowanie samorządu. Dlatego może być on traktowany przez mieszkańców jako źródło wiedzy o działaniach gminy i jeden z elementów polityki transparentności działań urzędu. Niniejszy raport umożliwia poznanie wyznaczonych kierunków działania i celów, a także osiągniętych rezultatów i uzyskanych efektów.

Mam nadzieję, że przedłożony Państwu dokument będzie okazją do lepszego poznania działań samorządu oraz inspiracją do dyskusji o naszej gminie i kierunkach jej rozwoju.

Burmistrz Ryk

Jarosław Żaczek

1. Władze Gminy Ryki

Organem wykonawczym gminy jest Burmistrz Ryk, natomiast uchwałodawczym jest Rada Miejska w Rykach. W roku 2023: Burmistrz Ryk - Jarosław Żaczek, zastępca Burmistrza - Marek Józwik.

W Radzie Miejskiej w Rykach zasiadało 21 radnych. Jej skład na dzień 1 stycznia 2023 roku przedstawiał się następująco:

- 1) Ryszard Roman Bieńczyk – Przewodniczący Rady,
- 2) Kazimierz Woźniak - Wiceprzewodniczący Rady,
- 3) Jarosław Szlendak - Wiceprzewodniczący Rady,
- 4) Jerzy Antolak,
- 5) Ewa Barbara Ciołek,
- 6) Joanna Gąska,
- 7) Krystyna Anna Grudniak,
- 8) Witold Józef Gulewski,
- 9) Irena Helena Jeżewska,
- 10) Jadwiga Teresa Jońska,
- 11) Dariusz Krzysztof Jurzysta,
- 12) Józef Janusz Kapusta,
- 13) Krzysztof Jarosław Kardas,
- 14) Piotr Kubak,
- 15) Tomasz Jerzy Kujda,
- 16) Marek Łukasiak,
- 17) Michał Marcin Miłosz,
- 18) Mirosław Waldemar Sadura,
- 19) Ryszard Walasek,
- 20) Dorota Hanna Wesolek,
- 21) Magdalena Anna Woźniak.

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

Rada Miejska w Rykach powołała następujące komisje stałe: komisja rozwoju gospodarczego, finansów i promocji, komisja rolnictwa, leśnictwa i ochrony środowiska, komisja oświaty, kultury, sportu i spraw społecznych, komisja samorządu, komunikacji społecznej i spraw komunalnych, komisja rewizyjna, komisja skarg, wniosków i petycji.

Siedzibą władz gminy Ryki jest miasto Ryki. Urząd Miejski znajduje się przy ulicy Karola Wojtyły 29.

W strukturze Urzędu Miejskiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne:

- 1) Sekretarz Gminy,
- 2) Skarbnik Gminy,
- 3) Wydział Organizacji i Spraw Społecznych,
- 4) Biuro Rady Miejskiej,
- 5) Wydział Budżetu, Podatków i Opłat,
  - a) Referat Podatków i Opłat,
- 6) Wydział Inwestycji i Remontów,
- 7) Wydział Gospodarki Komunalnej, Nieruchomości i Zagospodarowania Przestrzennego,
  - a) Referat Gospodarki Odpadami
- 8) Zespół Radców Prawnych.
- 9) Stanowisko ds. Informatyki,
- 10) Stanowisko ds. Promocji, Rozwoju i Promocji Zdrowia,
- 11) Urząd Stanu Cywilnego.

2. Jednostki pomocnicze

Gmina Ryki podzielona jest na 2 osiedla:

- 1) Osiedle Karola Wojtyły,
- 2) Osiedle Karola Wojtyły Spółdzielcze,

oraz 40 sołectw:

- 1) Bobrowniki,
- 2) Brusów,
- 3) Budki-Kruków,
- 4) Chrustne,
- 5) Działki (dawne Świerczewskiego),
- 6) Edwardów,
- 7) Jana Pawła,
- 8) Janisze,
- 9) Jarmołówka,
- 10) Julin,
- 11) Kazimierzyn,
- 12) Kleszczówka,
- 13) Kolonia Swaty,
- 14) Krasnogliny,
- 15) Królewska,
- 16) Lasocin,
- 17) Lasoń,
- 18) Leopoldów Południe,
- 19) Leopoldów Północ,
- 20) Moszczanka,
- 21) Niwa Babicka,
- 22) Nowa Dąbia,
- 23) Nowy Bazanów,
- 24) Nowy Dęblin,
- 25) Ogonów,
- 26) Oszczywilk,
- 27) Ownia,
- 28) Podwierzbie,
- 29) Potok,
- 30) Rososz,
- 31) Sędowice,
- 32) Sierskowola,
- 33) Słowackiego Jednorodzinne,
- 34) Słowackiego Wielorodzinne,
- 35) Stare Miasto,
- 36) Stara Dąbia,
- 37) Stary Bazanów,
- 38) Stawy Karasiówka,
- 39) Swaty,
- 40) Zalesie.

3. Jednostki organizacyjne Gminy Ryki

Szkoły podstawowe:

- 1) Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mariana Osińskiego w Rykach,
- 2) Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Rykach,
- 3) Zespół Placówek Oświatowych w Leopoldowie,
- 4) Zespół Placówek Oświatowych w Bobrownikach,
- 5) Zespół Placówek Oświatowych w Rososzy,
- 6) Zespół Placówek Oświatowych w Starym Bazanowie,
- 7) Publiczna Szkoła Podstawowa w Starej Dąbi,
- 8) Zespół Placówek Oświatowych w Moszczance,
- 9) Zespół Placówek Oświatowych w Owni,
- 10) Zespół Placówek Oświatowych w Swatach.

Przedszkola:

- 1) Samorządowe Przedszkole nr 1 w Rykach,
- 2) Samorządowe Przedszkole nr 2 im. Marii Kownackiej w Rykach,
- 3) Samorządowe Przedszkole nr 5 im. Ewy Szelburg-Zarembiny w Rykach.

Inne jednostki:

- 1) Samorządowa Administracja Szkół i Przedszkoli,
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Miejski Żłobek nr 1 w Rykach,
- 4) Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Rykach,
- 5) Centrum Kultury i Sportu w Rykach,
- 6) Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Rykach.

4. Spółki z udziałem Gminy Ryki

W roku 2023 Gmina Ryki była udziałowcem w 2 spółkach:

- 1) Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rykach Sp. z o. o. z siedzibą w Rykach ul. Słowackiego 5, zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 9 maja 2002 roku Nr KRS 0000111420, w której 100% udziałów posiada Gmina Ryki.

- 2) Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Rykach Sp. z o. o. z siedzibą w Rykach ul. Warszawska 7/9, zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 5 września 2016 roku NR KRS 0000635426, w której 100% udziałów posiada Gmina Ryki, zostało powołane w celu realizacji zadań własnych Gminy Ryki w zakresie transportu pasażerskiego, wynajmu autobusów.

5. Demografia

Ogólna liczba mieszkańców Gminy Ryki w latach 2021 -2023

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców	20460	20258	19930

Zestawienie zbiorcze mieszkańców miasta Ryki w latach 2021 - 2023

Liczba mieszkańców	2021	2022	2023
mieszkańcy stali	9508	9403	9286
mieszkańcy czasowi	166	124	115
Razem	9674	9527	9401

Zestawienie zbiorcze mieszkańców Gminy Ryki (bez miasta Ryki) w latach 2021 – 2023

Liczba mieszkańców	2021	2022	2023
mieszkańcy stali	10730	10679	10644
mieszkańcy czasowi	56	47	50
Razem	10786	10726	10694

Według danych z Urzędu Stanu Cywilnego w Rykach w latach 2021 – 2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba aktów urodzenia	66	37	44
Liczba aktów małżeńskich	136	101	100
Liczba aktów zgonu	421	358	276

Liczba czynności z zakresu ewidencji ludności w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
ilość nadanych numerów PESEL	53	36	15
ilość zameldowań na pobyt stały i czasowy	543	522	444

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

Czynności podejmowane w zakresie dowodów osobistych

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
ilość nadanych numerów PESEL przy składaniu wniosku o dowód osobisty	0	5	2
ilość przyjętych wniosków o wydanie dowodu osobistego	1099	2007	1529
ilość wydawanych dowodów osobistych	1066	1999	1478
ilość przyjętych zgłoszeń o utracie dowodu osobistego	112	144	131
ilość udostępnionych danych z rejestru RDO	34	45	11

6. Grunty i ład przestrzenny

Tworzone przez Gminę Ryki zasoby mienia komunalnego mają przede wszystkim służyć do realizacji celów publicznych. Powstająca infrastruktura umożliwi rozwój budownictwa mieszkaniowego, handlowo-usługowego, przemysłowego, zaś na gruntach gminy realizowane są inwestycje publiczne z zakresu oświaty, kultury, administracji, sportu i rekreacji.

Prawo zabrania prowadzenia działalności gospodarczej przez organy gminy, wobec tego mienie komunalne będące w zasobach gminy, zarówno grunty jak i budynki, są udostępnione osobom fizycznym i prawnym do prowadzenia takiej działalności.

Ważnym działaniem jest pozyskiwanie gruntów i realizacja ciągów komunikacyjnych (dróg i ulic). W roku 2023 zakupiono, przejęto na mocy decyzji lub uregulowano stan prawny 2,1011ha gruntów na poszerzenia i budowę dróg - w tym 0,2770ha na terenach wiejskich oraz 1,8241ha na terenie miasta. W tym samym czasie: zakupiono działkę o pow. 0,5049ha położoną w Rykach z przeznaczeniem pod budownictwo wielorodzinne, zakupiono nieruchomość składającą się z 3 działek o łącznej pow. 0,0718ha zabudowaną budynkami byłej komendy Państwowej Straży Pożarnej, zakupiono 3 lokale mieszkalne w budynku wielorodzinnym przy ul. Żytniej 18, wraz z udziałem w gruncie. W 2023 roku został uregulowany stan prawny działek o łącznej powierzchni 1,3052ha, na których urządzony jest park przy ul. Plac Wolności. Na podstawie decyzji komunalizacyjnej Gmina Ryki stała się właścicielem działki o powierzchni 0,4900ha położonej w miejscowościach Podwierzbie.

W 2023 roku Gmina Ryki sprzedała: działki o łącznej pow. 0,2879ha położone na terenie miasta i gminy na poprawę zagospodarowania nieruchomości sąsiednich; udział w działkach o łącznej pow. 0,0049ha zbywany łącznie ze sprzedażą lokali mieszkalnych na rzecz najemców. Zostały sprzedane nieruchomości stanowiące byłe zlewnie mleka w Swatach i Oszczywilku na rzecz Kół Gospodyń Wiejskich. Działka o pow. 0,6977ha została przekazana aportem do spółki SIM Lubelskie sp. z o.o., jako wkład niepieniężny do spółki. Gmina Ryki została wyłączone przez Powiat Rycki z gruntów o łącznej powierzchni 0,6547ha, które zostały zagospodarowane na potrzeby budowy dróg powiatowych.

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

W 2023r. uregulowano zapisy dotyczące stanu prawnego działek o łącznej pow. 0,2931ha.

Gmina Ryki na dzień 31.12.2023r. w swoich zasobach posiada 442,0974ha różnego rodzaju gruntów oraz 112 budynków.

Informacje o stanie mienia komunalnego w mieście Ryki na dzień 31 grudnia 2023 roku.

W mieście Ryki grunty komunalne o uregulowanym stanie prawnym zajmują powierzchnię 195,3263 ha, z tego:

LP	Nazwa gruntów	Powierzchnia
1	Tereny rolne	10,8554 ha
2	Grunty zabudowane	92,1587 ha
3	Grunty rekreacyjne	31,8514
4	Pozostałe grunty	52,3534 ha
5	Lasy	1,2467 ha
6	Parki i zieleń miejska	6. 6,8607 ha

ad.1)

9,4659 ha - zasób będący w bezpośrednim zarządzie,

1,3895 ha – grunty oddane w dzierżawę osobom fizycznym.

ad.2)

48,6921 ha stanowią grunty oddane w użytkowanie wieczyste, z tego:

a) 0,1677 ha to grunty oddane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym,

b) 5,4010 ha to grunty oddane Spółdzielni Mieszkaniowej,

c) 43,1234 ha to grunty oddane w użytkowanie wieczyste podmiotom gospodarczym.

3,6468 ha stanowią grunty budowlane oddane w dzierżawę podmiotom gospodarczym i osobom fizycznym, z tego:

- a) 3,2091 ha to grunty oddane podmiotom gospodarczym,
- b) 0,4377 ha stanowią grunty oddane w dzierżawę osobom fizycznym.

6,2931 ha przekazane w trwały zarząd jednostkom organizacyjnym Gminy Ryki – szkoły i przedszkola, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz użyczone Spółdzielni Mieszkaniowej.

33,5267 ha stanowią grunty będące w bezpośrednim zarządzie gminy. Są to grunty przeznaczone pod:

- a) ujęcie wody przy ul. Wspólnej,
- b) grunty budowlane położone przy ulicy Warszawskiej i Lubelskiej, na osiedlu Stare Miasto, przy ulicy Tadeusza Kościuszki i Karola Wojtyły, na których znajdują się komunalne zasoby mieszkaniowe oraz tereny przy ul. Jana Kochanowskiego.

ad.3)

30,8019 ha stanowią tereny rekreacyjne będące w bezpośrednim zarządzie gminy,

1,0495 ha tereny użyczone MGCK, ZHP i Spółdzielni Mieszkaniowej.

ad.4)

49,8606 ha stanowią inne grunty, do których należą:

- 1) drogi i place na terenie miasta,
- 2) część targowisk,
- 3) ciągi pieszo – jezdne.

2,4926 ha to grunty wydzierżawione na terenie miasta osobom fizycznym oraz Przedsiębiorstwu Komunikacji Samochodowej.

ad.5)

1,2467 ha stanowią fragmenty działek porośniętych lasem, z tego 0,7189 ha użyzione na rzecz ZHP, pozostałe 0,5278 ha na działkach w bezpośrednim zarządzie.

ad.6)

6,8607 ha stanowią parki i skwery przy ulicy: Warszawskiej, Plac Wolności, Alei Spacerowej i ulicy Juliusza Słowackiego oraz tereny zielone na osiedlu „Słowackiego - Południe” będące w bezpośrednim zarządzie gminy. Natomiast 0,3261 ha stanowią tereny, na których nie urządzono zieleni miejskiej, a wydierżawiono je osobom fizycznym.

Gmina Ryki jest właścicielem 246,7711 ha gruntów mienia komunalnego, na terenie wiejskim Gminy na które składają się:

LP	Nazwa gruntów	Powierzchnia
1	Grunty rolne	14,3144 ha
2	Grunty zabudowane	24,2461 ha
3	Nieużytki	5,8240 ha
4	Tereny rekreacyjne	0,2400 ha
5	Pozostałe grunty	191,7938 ha
6	Lasy	10,3528 ha

ad.1.)

W zasobach gruntów rolnych przeważają grunty o niskich klasach bonitacyjnych. Z pow. **14,4433ha** gruntów niezabudowanych – rolnych zostało wydierżawione 1,6061ha dla osób fizycznych; 0,50ha znajduje się na działce oddanej w użytkowanie wieczyste (OSP Sędowice); grunty o pow. 6,4618ha zostały przekazane: w zarząd zwykły jednostce pomocniczej Gminy Ryki – sołectwu Ownia 4,7ha oraz użyczone na rzecz klubu sportowego w Rososzy 0,9618ha i Stowarzyszeniu Integracji Społecznej Gminy Ryki (0,8ha); grunty o pow. 5,7465ha znajdują się w bezpośrednim zarządzie gminy.

ad.2.)

24,2461ha to grunty zabudowane i przeznaczone pod zabudowę; 11,8499ha jest w bezpośrednim zarządzie gminy; 3,8714ha oddano w użytkowanie wieczyste osobom prawnym; 0,01ha jest wydierżawione osobie prawnej; grunty o pow. 8,5148ha zostały przekazane: w zarząd zwykły jednostce pomocniczej Gminy Ryki – sołectwu Kleszczówka 0,08ha; w trwały zarząd jednostkom organizacyjnym Gminy Ryki – szkołom 6,7548ha; w użyczenie na rzecz KGW, Parafii w Starym Bazanowie i Stowarzyszeń na terenie Gminy 1,68ha.

ad.3.)

5,8240 ha to nieużytki na których znajdują się: kopalnie żwiru i piachu oraz gliniarki.

ad.4.)

0,24 ha to tereny wykorzystywane rekreacyjnie położone bezpośrednio przy boisku szkolnym w Rososzy, w całości użyczone na rzecz klubu sportowego w Rososzy.

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

ad.5.)

191,7936 ha stanowią drogi powszechnego użytkowania, z tego 0,0002 ha to droga w Zalesiu użyczona na rzecz CKIS.

ad.6.)

10,3528 ha to lasy położone w sołectwach Chrustne, Stary Bazanów, Budki Rososz, Leopoldów, Niwa Babicka, Swaty, Moszczanka, Ownia, Podwierzbie, Rososzy z tego: 0,0764 ha znajduje się na działce oddanej w użytkowanie wieczyste (KR Swaty); 0,2067 ha znajduje się na działce oddanej w trwały zarząd - szkole w Leopoldowie 0,1096ha oraz użyczone na rzecz klubu sportowego w Rososzy 0,0971ha.

Zasoby mienia w latach 2019 – 2023

Wyszczególnienie	Jed.	Stan na 31.12.2023r.	Stan na 31.12.2022r.	Stan na 31.12.2021r.	Stan na 31.12.2020r.	Stan na 31.12.2019r.
1. Grunty ogółem	ha	442,0974	439,7193	440,4922	440,1589	437,6150
Grunty rolne ter. wiejski	ha	14,3144	14,4433	14,1542	14,1542	13,9842
Grunty rolne ter. miejski	ha	10,8554	10,3505	9,8309	10,1345	9,3659
Grunty zabudowane ter. wiejski	ha	24,2461	24,0265	25,8696	25,9433	25,4132
Grunty zabudowane ter. miejski	ha	92,1587	92,7694	93,0769	93,1432	93,4447
Grunty nieużytki ter. wiejski	ha	5,8240	5,8692	5,8692	5,8692	4,9092
Grunty rekreacyjne	ha	32,0914	32,0914	32,1036	32,1036	32,1036
Grunty pozostałe w tym drogi, ulice, place	ha	244,1472	242,9940	242,2229	241,4460	241,0293

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

Lasy	ha	11,5995	11,6195	11,8094	11,8094	11,8094	
Parki i zieleń miejska	ha	6,8607	5,5555	5,5555	5,5555	5,5555	
2. Budynek ogółem	szt.	146	118	121	121	116	
biurowe	szt.	6	5	5	5	5	
oświaty	szkoły	szt.	13	16	17	17	16
	mieszkalne	szt.	3	3	3	3	2
	przedszkola	szt.	4	4	4	4	4
	sportowe	szt.	1	1	1	1	1
	gospodarcze	szt.	9	9	10	10	10
	światlice	szt.	1	1	1	1	1
ośrodek rewalidacyjny	szt.	1	1	1	1	1	
kultury	szt.	12	12	12	11	11	
gospodarcze i pozostałe	szt.	21	25	25	26	24	
mieszkalne poza zasobem	szt.	2	2	3	3	2	
mieszkalne zasób	szt.	38	38	38	38	38	
kultury fizycznej	szt.	1	1	1	1	1	

II. INFORMACJA NA TEMAT REALIZOWANYCH PRZEZ GMINĘ RYKI PROGRAMACH, STRATEGIACH ORAZ INWESTYCJACH W 2023 ROK

1. Strategia rozwoju Gminy Ryki na lata 2016-2022

„Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Ryki na lata 2016 – 2022” został przyjęty uchwałą nr XXXVII/237/2017 Rady Miejskiej w Rykach z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Ryki na lata 2016 – 2022. Jest to dokument strategiczny, którego zadaniem jest wskazanie możliwości wykorzystania lokalnych szans rozwojowych, a także przeciwdziałanie zjawiskom powodującym degradację w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej oraz hamującym trwały, równomierny rozwój gminy. Z uwagi na kończący się czas obowiązywania w/w dokumentu w 2022 roku została podjęta Uchwała nr LXXIV/476/2022 Rady Miejskiej w Rykach z dnia 12 grudnia 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ryki [Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 30 grudnia 2022 r., poz. 7131]. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zostały podzielone na 4 podobszary: Jarmołówka, Krasnoglina, Królewska i Stare Miasto.

W dniu 27 października 2023 r. uchwałą nr XCIII/597/2023 Rady Miejskiej w Rykach przyjęto Gminny Program Rewitalizacji Gminy Ryki na lata 2023 – 2030.

Podziały nieruchomości stanowią jeden z najważniejszych przejawów aktywnego gospodarowania nieruchomościami. Mają one na celu między innymi polepszenie warunków gospodarowania gruntami i dostarczenie na rynek nowych terenów pod zabudowę. W wyniku podziałów nieruchomości może nastąpić wzrost ich wartości, związany z ukształtowaniem nowej, lepszej struktury działek wchodzących w ich skład.

W 2023 roku wydano 68 postanowień w sprawach o zaopiniowanie wstępnego projektu podziału nieruchomości, to o 12 więcej niż w 2022 roku oraz na podobnym poziomie do roku 2021. Ponadto wydano 78 decyzji zatwierdzających projekty podziałów nieruchomości, czyli o 24 więcej niż w 2022 roku.

W 2023 roku wszczęto dwie procedury o rozgraniczenie nieruchomości, które nie zostały zakończone w 2023 r.

W 2023 roku wszczęto trzy postępowania administracyjne w sprawie naliczenia opłaty adiacenckiej, które nie zostały zakończone. Wydano trzy decyzje w sprawie naliczania opłaty adiacenckiej dla postępowań rozpoczętych w 2022 r.

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022
1.	Liczba wydanych postanowień opiniujących wstępne projekty podziałów nieruchomości.	72	54	69	56
2.	Liczba wydanych decyzji zatwierdzających projekty podziałów nieruchomości.	56	51	60	54
3.	Liczba wydanych decyzji o naliczeniu opłaty adiacenckiej.	3	3	7	2

2. Planowanie przestrzenne

Gmina i miasto Ryki są objęte w 100% miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Ryki. W 2023 roku gmina Ryki kontynuowała procedurę opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ryki, dla części obrębów tj.: Bobrowniki, Chrustne, Krasnoglina, Leopoldów, Moszczanka, Niwa Babicka, Nowy Bazanów, Ogonów, Podwierzbie, Rososz, Sierskowola, Stary Bazanów, Swaty i Zalesie Kolonia, której realizacja rozpoczęła się w 2022 roku. Dodatkowo w 2023 roku gmina przystąpiła do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Ryki dla pozostałych części obrębów tj.: Brusów, Budki Rososz, Edwardów, Janisze, Kleszczówka, Lasocin, Lasoń, Nowa Dąbia, Nowy Dęblin, Oszczywilk, Ownia, Potok, Sędowice, Stara Dąbia, Zalesie. W 2023 roku gmina procedowała rozpoczętą w 2021 roku procedurę sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ryki.

Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta oraz gminy Ryki ma na celu ujednoczenie ustaleń planów dla całego obszaru miasta oraz części gminy z uwagi na liczbę zmian, jakie zostały wprowadzone do obowiązujących planów z 2004 roku.

Dokonywane w latach 2021, 2022 i 2023 zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ryki oraz opracowanie nowych planów miejscowych wykonywane są głównie w celu spełnienia oczekiwań społecznych wyrażonych we wnioskach, rozszerzenia potencjału inwestycyjnego zmienianych obszarów, a dodatkowo wykorzystania możliwości

inwestycyjnych na terenie gminy i zwiększenia atrakcyjności gminy Ryki na tle gmin powiatu oraz województwa.

III. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ

W roku 2023 Rada Miejska w Rykach uchwaliła 133 uchwał, w tym 18 uchwał dotyczyło zmian w budżecie, 18 uchwał w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej oraz uchwałę budżetową na rok 2024 r.

Szczegółowy wykaz uchwał z 2023 znajduje się na stronie:

<https://umryki.bip.lubelskie.pl/index.php?id=507>

Uchwały zostały wykonane, natomiast uchwały dotyczące sprzedaży nieruchomości, czy uchwały dotyczące zagospodarowania przestrzennego są już wykonane lub są w trakcie realizacji.

IV. INWESTYCJE REALIZOWANE PRZEZ GMINE

Poziom wydatków inwestycyjnych/majątkowych i ich udział w całkowitych wydatkach budżetowych gminy Ryki, na przestrzeni 8 minionych lat, wykazuje w ostatnich latach tendencję wzrostową.

Poziom wydatków inwestycyjnych w 2023 r.

Rok	Wydatki ogółem (zł)	Wydatki majątkowe (zł)	Udział wydatków majątkowych w wydatkach budżetowych (%)
2017	76 275 150,70	8 659 236,91	11,4
2018	89 554 517,00	17 454 259,16	19,5
2019	88 221 720,28	8 564 425,84	9,7
2020	115 482 412,09	29 159 752,32	25,3
2021	124 405 604,93	34 398 760,30	27,7
2022	127 132 147,24	27 150 135,37	21,4
2023	130.985.607,48	37.794.890,64	28,85

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Udział (w %)
600	60004	Zakup niskoemisyjnych autobusów na potrzeby transportu zbiorowego Gminy Ryki	38 380,00	38 130,00	99,30%
600	60016	Budowa ciągu dróg gminnych w m. Ryki i Swaty od km 0+000 do km 2+369 oraz od km 0+000 do km 1+113	11 640 629,71	11 640 629,71	100,00 %
600	60016	Budowa drogi gminnej Nr 102878L ul. Myśliwska od km 0+002,50 do km 1+305,52 w miejscowości Ryki	1 141 934,53	1 141 934,15	100,00 %
600	60016	Budowa przedłużenia ul. Fabrycznej w Rykach	16 605,00	16 605,00	100,00%
600	60016	Fund. soł. Bobrowniki - Budowa ul. Nowej	30 000,00	30 000,00	100,00%
600	60016	Fund. soł. Janisze - Przebudowa drogi gminnej Nr 102838L Ryki - Janisze - Stary Bazanów	12 080,93	12 080,93	100,00%
600	60016	Fund. soł. Jarmołówka - Budowa ul. Tylnej	28 840,20	28 840,20	100,00%
600	60016	Fund. soł. Kleszczówka - Budowa drogi gminnej w m. Kleszczówka	21 116,24	21 116,24	100,00%

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Udział (w %)
600	60016	Fund. soł. Niwa Babicka - Budowa drogi gminnej w m. Niwa Babicka	29 034,83	29 034,83	100,00%
600	60016	Fund. soł. Nowa Dąbia - Modernizacja (przebudowa) drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Nowa Dąbia	31 572,84	31 572,84	100,00%
600	60016	Fund. soł. Oszczywik - Budowa drogi gminnej w m. Oszczywik	22 760,68	22 760,68	100,00%
600	60016	Fund. soł. Potok - Budowa drogi gminnej w m. Potok	17 106,19	17 106,19	100,00%
600	60016	Fund. soł. Słowackiego Jednorodzinne - Opracowanie dokumentacji na budowę dróg	34 283,11	34 283,11	100,00%
600	60016	Fund. soł. Stare Miasto - Modernizacja dróg gminnych ul. Szkolnej, ul. Tadeusza Kościuszki i ul. Wąskiej w Rykach	35 760,20	35 760,20	100,00%
600	60016	Fund. soł. Stary Bazanów - Przebudowa drogi gminnej Nr 102838L Ryki - Janisze - Stary Bazanów	35 075,30	34 966,57	99,70%
600	60016	Fund. soł. Stawy-Karasiówka - Budowa drogi bocznej od ul. Słowackiego	12 000,00	12 000,00	100,00%
600	60016	Modernizacja (przebudowa) drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Nowa Dąbia	432 022,67	432 022,67	100,00%
600	60016	Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na budowę drogi ul. Złotej w Rykach	12 915,00	12 915,00	100,00%
600	60016	Przebudowa drogi gminnej Nr 102838L Ryki - Janisze - Stary Bazanów	3 961 191,00	3 947 227,43	99,60%
600	60016	Przebudowa drogi gminnej Nr 102858L ul. Górna od km 0+010,50 do km 0+998 w miejscowości Ryki	1 476,00	1 476,00	100,00%
600	60016	Zakup przyczepy ciągnikowej dwuosiowej o ładowności 4 t	59 000,00	58 474,20	99,10%
600	60016	Zakup używanego samochodu dostawczego	57 500,00	57 500,00	100,00%
600	60016	Zakup używanej skraparki do emulsji asfaltowej	25 000,00	20 910,00	83,60%
630	63095	Zagospodarowanie stawu Buksa w Rykach na cele turystyczne	50 000,00	49 419,00	98,80%
700	70005	Wykup nieruchomości i gruntów	2 188 000,00	2 185 533,22	99,90%
700	70007	Wykonanie instalacji centralnego ogrzewania budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Rynek Stary w Rykach	22 755,00	19 980,00	87,80%
700	70021	Objęcie udziałów w spółce SIM Lubelskie sp. z o.o.	2 321 986,00	2 321 986,00	100,00%
720	72095	Cyfrowa Gmina	133 462,90	130 510,90	97,80%
750	75023	Modernizacja kotłowni UM w Rykach wraz z wymianą pieca	300 000,00	293 734,01	97,90%
750	75075	Zakup instalacji świetlnej	17 589,00	17 589,00	100,00%
750	75095	Klimatyzacja Urzędu Miejskiego w Rykach	20 664,00	20 664,00	100,00%

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Udział (w %)
750	75095	Modernizacja budynków użyteczności publicznej w Rykach	900,00	900,00	100,00%
754	75412	Opracowanie dokumentacji technicznej na budowę strażnicy oraz świetlicy-sołectwo Budki Kruków	18 942,00	18 942,00	100,00%
754	75412	Termomodernizacja budynku OSP Leopoldów	244 823,27	238 300,00	97,30%
754	75412	Zakup wysokowydajnej motopompy dla OSP w Bobrownikach	50 000,00	48 365,00	96,70%
801	80101	Dostosowanie budynku ZPO w Bobrownikach	14 145,00	4 305,00	30,40%
801	80101	Fund. soł. Chrustne - Utwardzenie terenu przy ZPO w Moszczance	2 588,29	2 588,29	100,00%
801	80101	Fund. soł. Krasnoglina - Utwardzenie terenu przy ZPO w Moszczance	4 000,00	4 000,00	100,00%
801	80101	Fund. soł. Moszczanka - Utwardzenie terenu przy ZPO w Moszczance	18 000,00	18 000,00	100,00%
801	80101	Fund. soł. Sierskowola - Utwardzenie terenu przy ZPO w Moszczance	10 000,00	10 000,00	100,00%
801	80101	Utwardzenie terenu przy ZPO w Moszczance	50 000,00	0,00	0,00%
801	80101	Wykonanie podbudowy boiska szkolnego	86 000,00	85 657,20	99,60%
851	85154	Budowa hali sportowo - widowiskowej w Rykach	83 748,80	83 748,80	100,00%
855	85516	Rozbudowa i przebudowa budynku Żłobka Miejskiego w Rykach	17 097,00	17 097,00	100,00%
900	90015	Budowa oświetlenia ul. Młynarskiej	8 896,00	8 896,00	100,00%
900	90015	Fund. soł. Królewska - Rozbudowa oświetlenia ulicznego	5 951,00	5 951,00	100,00%
900	90015	Fund. soł. Lasoń - Budowa oświetlenia ulicznego	4 121,00	4 121,00	100,00%
900	90015	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Ryki na technologii LED	3 776 557,86	3 776 557,86	100,00%
900	90095	Budowa budynku na ROD	20 000,00	20 000,00	100,00%
900	90095	Budowa układu separacji substancji ropopochodnych na istniejącej kanalizacji deszczowej w obrębie Starego Rynku w Rykach	35 000,00	34 999,99	100,00%
900	90095	Dokapitalizowanie PGKiM w Rykach sp. z o.o.	670 000,00	670 000,00	100,00%
900	90095	Fund. soł. Działki - Rozbudowa systemu monitoringu osiedlowego	8 908,40	8 900,00	99,90%
900	90095	Fund. soł. Kolonia Swaty - Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej w mieście Ryki	19 325,87	19 325,87	100,00%
900	90095	Infrastruktura wodno-kanalizacyjna - Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej w mieście Ryki	4 994 769,08	4 994 769,08	100,00%

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Udział (w %)
900	90095	Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ryki na lata 2023-2030	38 130,00	38 130,00	100,00%
900	90095	Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla obszaru MOF Ryki	12 300,00	12 300,00	100,00%
900	90095	Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. T. Kościuszki, Szkolnej i S. Poniatowskiego w Rykach	20 000,00	17 590,00	88,00%
900	90095	Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej w ul. Myśliwskiej i ul. Piaskowej	1 414 488,00	1 414 488,00	100,00%
921	92109	Fund. soł. Edwardów - Budowa przyłącza energetycznego	5 400,00	5 400,00	100,00%
921	92109	Fund. soł. Krasnogliny - Utwardzenie terenu przy świetlicy	14 000,00	14 000,00	100,00%
921	92109	Fund. soł. Lasocin - Utwardzenie terenu przy świetlicy	23 603,49	23 603,49	100,00%
921	92109	Fund. soł. Lasoń - Budowa przyłącza energetycznego	3 500,00	3 500,00	100,00%
921	92109	Fund. soł. Nowy Bazanów - Instalacja ogrzewania w budynku świetlicy	10 000,00	10 000,00	100,00%
921	92109	Fund. soł. Nowy Dęblin - Utwardzenie terenu przy świetlicy	10 000,00	9 901,50	99,00%
921	92109	Fund. soł. Nowy Dęblin - Wykonanie zadaszzenia kontenera biurowego – świetlicy	1 300,00	1 300,00	100,00%
921	92109	Fund. soł. Sędowice - Wykonanie wentylacji i klimatyzacji w świetlicy	9 000,00	9 000,00	100,00%
921	92195	Budowa pomnika przy rondzie w Moszczance	8 200,00	8 200,00	100,00%
921	92195	Sobótka nad Wieprzem - Zakup gabloty	13 238,00	13 238,00	100,00%
926	92601	Monitoring kompleksu boisk sportowych "Moje boisko - Orlik 2012"	22 000,00	19 926,00	90,60%
926	92695	Budowa hali sportowo - widowiskowej w Rykach	627 000,00	614 358,05	98,00%
926	92695	Fund. soł. Jana Pawła - Zakup i montaż siłowni plenerowej	17 000,00	16 998,60	100,00%
926	92695	Fund. soł. Słowackiego Wielorodzinne - Budowa siłowni plenerowej	45 760,20	43 130,00	94,30%
Razem wydatki inwestycyjne			35 189 434,59	35 067 249,81	99,65%

Zadania z zakresu budowy i modernizacji dróg.

Budowa drogi gminnej Nr 102878L ul. Myśliwska od km 0+002,50 do km 1+305,52 w miejscowości Ryki

Zadanie realizowane w latach 2023/2024 dotyczy wykonania drogi gminnej na odcinku o długości 1303 mb. Zadanie obejmuje wykonanie: nawierzchni bitumicznej o szerokości jezdni 5,0 m oraz jednostronnego pobocza gruntowego ulepszonym kruszywem o szerokości 0,75 m, progów zwalniających z kostki betonowej, odwodnienia drogi poprzez budowę rowów, ścieku z korytek betonowych oraz odwodnienia liniowego, chodnika jednostronnego z kostki betonowej o szerokości 2,0 m, przejścia dla pieszych z oświetleniem dedykowanym, usunięcie kolizji drogi z istniejącym uzbrojeniem terenu.

Wartość zadania 4 607 307,45 zł. Wartość kosztów kwalifikowalnych 4 521 492,36 zł.

Zadanie otrzymało dofinansowanie w wysokości 2 517 623,51 zł ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych 500 000,00 zł.

Przebudowa drogi gminnej Nr 102858L ul. Górna od km 0+010,50 do km 0+998 w miejscowości Ryki

Zadanie realizowane w latach 2023/2024 dotyczy wykonania przebudowy drogi gminnej na odcinku o długości 987,50 mb. Zadanie obejmuje wykonanie: nawierzchni bitumicznej na całym odcinku o szerokości jezdni 5,0 m oraz jednostronnego pobocza gruntowego ulepszanego kruszywem o szerokości 1,0 m, nowej nawierzchni chodników z kostki betonowej o szerokości 2,0 m, budowę kanału technologicznego, 2 przejść dla pieszych (w tym 1 z dedykowanym oświetleniem).

Wartość zadania 3 598 926,94 zł . Wartość kosztów kwalifikowalnych 2 974 240,65 zł. Zadanie otrzymało dofinansowanie w wysokości 1 784 544,39 zł ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych 500 000,00 zł.

Przebudowa drogi gminnej nr 102838L Ryki - Janisze – Bazanów

W ramach zadania wykonano odcinek o długości 2 766,9 mb. Zakres robót obejmował wykonanie konstrukcji jezdni na całym odcinku o szerokości zasadniczej 5,0 m z obustronnymi poboczami z kruszywa łamanego szerokości 0,75 m, wjazdy do posesji wykonano jako zjazdy indywidualne o nawierzchni utwardzonej z kruszywa łamanego o szerokości zasadniczej 4,0 m. Wartość zadania 3 947 227,43 zł. Dofinansowanie w wysokości 2 511 440,00 zł. ze środków Europejskiego

Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Budowa ciągu dróg gminnych w m. Ryki i Swaty od km 0+000 oraz do km 2+369 oraz od km 0+000 do km 1+113

Zadanie realizowane w latach 2022-2023 dotyczyło budowy ciągu dróg gminnych o łącznej długości 3 482,0 mb. Szerokość jezdni zmienna 4,5 m - 5,0 m, szerokość chodnika 2,0 m, szerokość poboczy 0,75 m. Zakres zadania obejmował: roboty przygotowawcze, wycinkę i karczowanie drzew, roboty rozbiórkowe, roboty ziemne, wykonanie przepustów rurowych, wykonanie podbudowy, wykonanie nowych nawierzchni dróg z betonu asfaltowego, wykonanie rowów odwadniających drogi, wykonanie nawierzchni zjazdów z kostki betonowej oraz kruszywa, wykonanie jednostronnego chodnika z kostki betonowej, profilowanie poboczy gruntowych i umacnianie ich kruszywem, montaż oznakowania poziomego, pionowego i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, wykonanie wyniesionego przejścia dla pieszych i progu zwalniającego, wykonanie doświetlenia przejścia dla pieszych, usunięcie kolizji z istniejącym uzbrojeniem podziemnym i nadziemnym w zakresie sieci wodociągowej, gazowej, telekomunikacyjnej i elektrycznej.

Wartość zadań ogółem 11 640 629,71 zł. Dofinansowanie w wysokości 5 049 979,45 zł ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg

Modernizacja (przebudowa) drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Nowa Dąbia

W listopadzie 2023 r. zakończono inwestycję związaną z przebudową drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Nowa Dąbia. W ramach zadania przebudowano drogę na odcinku 505,0 mb. Zakres obejmował roboty przygotowawcze, wykonanie koryta pod warstwy konstrukcyjne drogi, wykonanie nawierzchni drogi z betonu asfaltowego, wykonanie wzmocnienia istniejącej nawierzchni warstwami z piasku stabilizowanego cementem i z betonu asfaltowego, regulację wysokościową istniejących zjazdów za pomocą kruszywa, profilowanie poboczy gruntowych i umacnianie ich kruszywem, montaż oznakowania pionowego i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wartość zadania: 463 595,51 zł Dofinansowane ze środków Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w wysokości 110 000,00 zł.

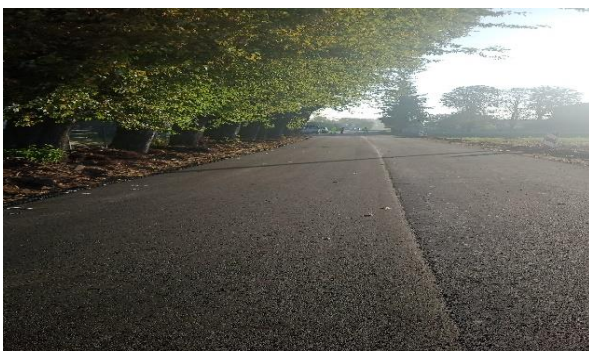
Remont drogi gminnej nr 102834L od km 0+008,70 do km 2+227,30 w m. Leopoldów

W ramach zadania wykonano odcinek drogi o długości 2 218,6 mb. Zakres obejmował mechaniczne oczyszczenie i skropienie emulsją asfaltową na gorąco istniejącej nawierzchni drogi, wyrównanie istniejącej nawierzchni mieszanką mineralno-bitumiczną o grubości średniej 4 cm, wykonanie warstwy ścieralnej z mieszanki mineralno-bitumicznej o grubości 4 cm, umocnienie poboczy o szerokości 0,75 m kruszywem o grubości 10 cm. Wartość zadania: 1 639 880 ,29zł

Remont drogi gminnej nr 102828L od km 0+003 do km 1+717 w m. Ownia

W ramach zadania wykonano odcinek o długości 1 714,0 mb. Zakres robót obejmował wykonanie: mechaniczne oczyszczenie i skropienie emulsją asfaltową na gorąco istniejącej nawierzchni drogi, ułożenie geosiatki z włókna szklanego, wyrównanie istniejącej nawierzchni mieszanką mineralno-bitumiczną o grubości średniej 4 cm, wykonanie warstwy ścieralnej z mineralno-bitumicznej o grubości 4 cm, umocnienie poboczy o szerokości 0,75 m kruszywem o grubości 10 cm, demontaż i montaż 2 progów zwalniających. Wartość zadania 1 655 480,94 zł. Dofinansowanie w wysokości 1 147 586,23 zł ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

Stan dróg lokalnych jak co roku ma niewątpliwie ważny wpływ na rozwój obszaru, dlatego Gmina Ryki stara się przeznaczać możliwie znaczne środki na budowę, przebudowę i remont dróg gminnych. Lista wniosków składanych przez mieszkańców o naprawę i asfaltowanie dróg wskazuje dalej, że co roku jest to jeden z głównych celów przyjętych w budżecie.

Budowa nowych dróg na terenie gminy wpływa na poprawę bezpieczeństwa i komfortu użytkowników dróg a także wpływa na zmniejszenie kosztów bieżącej konserwacji.

W ramach bieżącej konserwacji - spośród prac wykonanych w ramach dbałości o stan infrastruktury drogowej, było wyrównanie i dosypanie kamienia na drogach tłuczniowych i gruntowych a także wykonywała naprawy cząstkowe emulsją i grysem na drogach o nawierzchni asfaltowej. Przeprowadzenie niniejszego remontu co roku jest konieczne ze względu na powstałe ubytki w jezdni zagrażające bezpieczeństwu użytkowników dróg.

Gmina Ryki w 2021 zakupiła nowy ciągnik wraz z osprzętem tj. ładowaczem czołowym z łyżką do materiałów sypkich i widłami do palet, kosiarką bijakową tylną-boczną, zmiatarką, pługiem do odśnieżania co pozwoliło na wykonywanie prac bieżących bez zbędnej zwłoki i wpływa na zmniejszenie kosztów. W 2023 został zakupiony samochód używany dostawczy, skraplarka ciągnikowa do lepiszcza bitumicznego, przyczepa ciągnikowa Pronar, co pozwoliło na zwiększenie prac w ramach kontynuacji zadań bieżących i oczywiście zmniejszenie kosztów ich wykonania.

Remonty cząstkowe nawierzchni przy użyciu gryków i emulsji

Lp.	Wyszczególnienie	2019		2020		2021		2022		2023	
		m2	zł	m2	zł	m2	zł	m2	zł	m2	zł
1	teren miasta	1 035,2	39 843,74	1 748,2	51 394,18	1 281,3	56 999,21	753,95	41 731,13	705,20	32 090,34
2	teren gminy	2 238,4	86151,32	515,6	15 154,46	2 444,8	108 760,76	2 199,54	107 428,85	1980,00	

Ilość wbudowanego tłucznia

Lp.	Wyszczególnienie	2019		2020		2021		2022		2023	
		ton	zł	ton	zł	ton	zł	ton	zł	ton	zł
1	sołectwa	2 649,00	205 616,84	5 241,96	221 978,58	4 032,30	275 387,75	5 620,10	506 702,68	3 200,00	501 174,73
2	teren gminy	945,70		1 420,10		965,30		2724,90		2 863,38	

Prawidłowe wykonanie wydatków umożliwi Burmistrzowi wystąpienie do Wojewody z wnioskiem o zwrot z budżetu państwa części środków wydatkowanych w ramach funduszu sołeckiego. Zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 301), gmina Ryki powinna otrzymać zwrot wykonanych wydatków w wysokości 40%.

W dniu 17. 05.2024 r. Burmistrz Ryk wystąpił do Wojewody Lubelskiego z wnioskiem o zwrot części wydatków Gminy Ryki w ramach funduszu sołeckiego za rok 2023 z tytułu wykonania funduszu sołeckiego w wysokości 1,242,628,58 zł gminie przysługiwać będzie zwrot w wysokości 497,051,43 zł tj. 40 % i taka kwota zasili budżet gminy w sierpniu 2024 r.

Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-ciśnieniowej w mieście Ryki

Zadanie realizowane w latach 2022/2023 dotyczyło wykonania remontu pompowni ścieków przy ul. Kanałowej w zakresie wykonania nowej tłoczni ścieków, przyjaznej środowisku, z separacją ciał stałych o kompaktowej konstrukcji, z możliwością automatycznego sterowania pracą tłoczni, zdalnego nadzoru i monitorowania; budowę kolektora grawitacyjnego o długości 0,954 km oraz budowę sieci kanalizacji sanitarnej przyłączami w granicach pasów drogowych w ulicach Swatowskiej, Górnej, Janiszewskiej, Brzezinka oraz Kochanowskiego o łącznej długości 6,80 km. Ryki ul. Górna: sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości łącznej 936,60 m, zlokalizowana na terenie działki 44 (pas drogi gminnej – ul. Górna), sieć kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej o długości łącznej 369,80 m, budowa 2 pompowni, przyłącza kanalizacji sanitarnej szt. 48 o długości łącznej 260,55 m. Ryki ul. Janiszewska i Brzezinka: sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości łącznej 2064,35 m, sieć kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej o długości łącznej 760,2 m, budowa 2 pompowni ścieków, przyłącza kanalizacji sanitarnej szt. 38 o długości łącznej 310,20 m. Ryki ul. Swatowska: sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości łącznej 1314,10 m, sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości łącznej 87,90 m, przyłącza kanalizacji sanitarnej szt. 25 o długości łącznej 265,45 m, przyłącza kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej szt. 1, o długości łącznej 48,80 m. Ryki ul. Kochanowskiego: sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości łącznej 182,00 m, sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości łącznej 11,40 m, przyłącza kanalizacji sanitarnej szt. 44, o długości łącznej 41,00 m. Wartość zadania 10 858 266,26 zł. Dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych w wysokości 9 975 000,00 zł.

Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej w ul. Myśliwskiej i ul. Piaskowej

W ramach zadania wykonano w ul. Piaskowej 1699,55m kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i 247,15m kanalizacji ciśnieniowej wraz z przyłączami w pasie drogowym o sumarycznej długości - 132,10m. Wartość zadania dla ulicy Piaskowej wyniosła 764 885,60 zł netto. Natomiast w ul. Myśliwskiej wykonano 652,40m kanalizacji grawitacyjnej przyłączy o sumarycznej długości – 63,45m. Wartość zadania dla kanalizacji w ulicy Myśliwskiej wyniosła 392 853,82 zł netto.

V. GOSPODARKA KOMUNALNA I MIESZKANIOWA

1. Gospodarka komunalna

PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ I MIESZKANIOWEJ W RYKACH SPÓŁKA Z OGRANICZONA ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ z siedzibą w Rykach ul. Słowackiego 5, zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 9 maja 2002 roku Nr KRS 0000111420. Formą prawną Przedsiębiorstwa jest SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ w której 100% udziałów posiada Gmina Ryki. Spółka rozlicza się z budżetem państwa za pośrednictwem Urzędu Skarbowego w Rykach. Kapitał zakładowy na dzień 31.12.2023 r. wynosił 21 700 400 zł. Działalnością Przedsiębiorstwa w 2021r kierował jednoosobowo Prezes Zarządu Tomasz Pośpiech, powołany uchwałą Rady Nadzorczej Nr 9/2014 z dnia 30 grudnia 2014 r. Zarząd udzielił samodzielnej prokury Barbarze Wiśniewskiej pełniącej funkcję Głównego Księgowego.

Przedmiot działania Spółki :

1. Zaopatrzenie w wodę w mieście i gminie, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków wykonywane przez ZAKŁAD WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI (ZWiK) kierowany przez Tomasza Kujdę.
2. Wywóz nieczystości stałych i płynnych , prowadzenie składowiska odpadów komunalnych, usługi utrzymania czystości w mieście, konserwacji zieleni, zimowe utrzymanie dróg gminnych oraz chodników i placów w Rykach, eksploatacja kopalni piasku wykonywane przez ZAKŁAD TRANSPORTU I OCZYSZCZANIA (ZTiO) kierowany przez Katarzynę Fijoł.
3. Wykonywanie administracji i eksploatacji budynków Wspólnot Mieszkaniowych, gminnych zasobów mieszkaniowych, produkcja i sprzedaż energii cieplnej, mycie samochodów, administrowanie obiektów Przedsiębiorstwa realizowane przez ZAKŁAD GOSPODARKI MIESZKANIOWEJ I ADMINISTRACJI (ZGMiA) kierowany przez Justynę Kulik.
4. Wykonywanie badań jakości wody i ścieków realizowane przez LABORATORIUM kierowane przez Monikę Jońską.

1. ZAKŁAD WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI

ZWiK świadczy usługi dostawy wody z wodociągów w mieście i gminie, przyjmowania i oczyszczania ścieków oraz usługi wodno-kanalizacyjne.

W okresie sprawozdawczym ZWiK prowadził eksploatację:

1. Wodociągów:

- z 6 stacjami uzdatniania wody dostarczane siecią czynną o długości 227,2 km z przyłączami do 5394 odbiorców z tego :
- na obszarze miejskim Ryk: 2 stacje uzdatniania wody z wodociągową siecią rozdzielczą o długości 57,3 km z dostarczeniem wody do 2316 odbiorców
- na obszarze wiejskim Ryk: 4 stacje uzdatniania wody z wodociągową siecią rozdzielczą o długości 169,9 km z dostarczeniem wody do 3078 odbiorców.

2. Kanalizacji :

- z oczyszczalnią ścieków i rozdzielczą siecią kanalizacyjną o długości 45,0 km, przyłączami kanalizacyjnymi do 1520 dostawców ścieków o długości 18,2 km
- zlewni ścieków z odbiorem dowożonych nieczystości płynnych w ilości 79505 m³ z tego transportem własnym 13032 m³.

3. Eksploatacja fontanny na Rynku Starym w Rykach oraz przy Centrum Kultury i Sportu w Rykach.

W ramach bieżącej eksploatacji ZWiK wykonał w 2023 r. następujące prace:

1. Sieć i stacje wodociągowe:

- usunięto 45 awarii na sieciach wodociągowych,
- usunięto 156 awarie na przyłączach wodociągowych i wodomierzach,
- wymieniono na przyłączach wodociągowych zawory i głowice w zaworach – 78 szt.,
- dokonano wymiany hydrantów zewnętrznych – 12 szt,
- dokonano montażu nawierteł – 8 szt,
- dokonano płukania sieci i przyłączy wodociągowych – 105 razy,
- wymieniono 6 szt. przyłączy wodociągowych z rur stalowych na rury PE,
- wykonano nowe przyłącza wodociągowe – 1 szt,
- dokonano malowania szachtów studziennych pomp głębinowych – 6 szt.,

- wykonano remont pomieszczeń wewnątrz budynku SUW Spacerowa na hali filtrów,
- wymieniono 96 szt. wodomierzy, Ryki- 15 szt., wieś – 81 szt.,
- dokonano napraw elektrycznych na stacjach wodociągowych (wymiana przewodów elektrycznych, wymiana bezpieczników) – 18 razy,
- dokonano pomiaru ciśnienia w sieci i wydajności hydrantów – 8 szt.,
- dokonano wymiany reduktorów ciśnienia – 2 szt.,
- dokonano napraw jezdni i chodników wraz z podbudową po awariach – 35 szt.,
- dostarczono wodę beczkowitzem- 6 razy,
- wymieniono odcinki sieci wodociągowej - Ryki - 68 metrów,
- dokonano przeglądu i konserwacji zewnętrznych hydrantów p.poż Dn 80 (malowanie, wymiana nasadek zamykających oraz złączy do węży) - 42 szt.,
- dostarczano kilkakrotnie wodę dla mieszkańców gminy Ryki (w czasie awarii wodociągowych) w workach o pojemności 5l. Woda pakowana do w/w worków przy pomocy paczkowarki wody zamontowanej na SUW Klonowa,
- prowadzono dezynfekcję wody przy pomocy mobilnego chloratora Zorro II,
- rozbudowano sieć wodociągową w m. Ryki na ulicy Przemysłowej (Bloki przy Kampol – Fruit Sp. z o. o.),
- rozbudowano sieć wodociągową w m. Ryki na ulicy Przemysłowa i Kolejowa,
- zakończono rozbudowę sieci wodociągowej w m. Ryki na ulicy Klonowa, Malinowa, Warszawska, Brzozowa,
- rozbudowano sieć wodociągową w m. Ryki na ulicy Wiosennej i Sosnowej,
- zakończono rozbudowę sieci wodociągowej (nitka główna) w m. Ryki na ulicy Myśliwskiej,

2. Sieć kanalizacyjna

- udrażniano sieć kanalizacyjną za pomocą urządzenia ROM-600 – 210 razy,
- wykonano remont: przyłącza kanalizacyjne – 4 szt.,
- udroźniono kanalizację za pomocą urządzenia mechanicznego T-1000 – 32 razy,
- udroźniono kanalizację przy pomocy samochodu asenizacyjnej – 29 razy,
- wymiana pompy ciśnieniowej „KADOR” – 8 szt.,
- usunięto awarie na kanalizacji ciśnieniowej (wymiana pływaków, czyszczenie zbiornika z tłuszczu, czyszczenie wirników pomp, wymiana zaworów zwrotnych, wymiana podwieszonych pływaków, wymiana krat, wymiana bezpieczników) – 98 razy,

- dokonano napraw i czyszczenia pomp w pompowniach ul. Kanałowa i Okopowa – 7 razy,
- dokonano remontu odcinków sieci kanalizacyjnej wraz z odbudową nawierzchni – 8 szt.,
- dokonano napraw studni kanalizacyjnych (naprawa kinet, wymiana płyt nastudziennych oraz napraw ubytków w kręgach betonowych) – 20 szt.,
- czyszczono sieć kanalizacyjną za pomocą samochodu WUKO – 9 razy,
- czyszczono studnie kanalizacyjne Dn 1200 na kolektorze głównym w ilości 12 sztuk,
- czyszczono studnie kanalizacyjne Dn 1000 - 55 razy,
- wykonano poziomowanie włączów przy studzienkach kanalizacyjnych – 14 szt.,
- uczestniczono z ramienia PGKiM w Rykach w procesie budowy systemu kanalizacji grawitacyjno-ciśnieniowej w m. Ryki dla ulic: Swatowska, Górna, Kochanowskiego, Janiszewska i Brzezinka – inwestycję prowadziła gmina Ryki,
- przekazano pozwolenie na budowę wraz z dokumentacją projektową dla budowy sieci kanalizacji grawitacyjno-ciśnieniowej w m. Ryki dla ulic: Piaskowa i Myśliwska oraz uczestniczono z ramienia PGKiM w Rykach Sp. z o.o. w procesie budowy kanalizacji,
- zaprojektowano i wybudowano sieć kanalizacyjną grawitacyjną w ulicy Myśliwskiej (około 440 mb.),

3. Oczyszczalnia ścieków „Fregata”

- wykonano wymianę i modernizację rusztów napowietrzających w reaktorze SBR nr 2 – 1 kpl.,
- dokonano naprawy krat mechanicznego oczyszczania ścieków – 11 razy,
- dokonano pełnego przeglądu wraz z naprawą analizatorów Amtax i Phospax ścieków na reaktorach SBR,
- w 2023 rozpoczęto remont dmuchaw (zakończenie w 2024r.),
- przeglądy, smarowania przekładni przy napędach zasuw - 42 razy,
- dokonano naprawy przyczepy do wywożenia osadu – 3 razy,
- wymieniono sondy pomiarowe pH – 2 szt.,
- wymieniono sondę pomiaru poziomu ścieków w zbiorniku uśredniającym ścieki 1 kpl.,
- wykonano naprawę ogrodzenia oczyszczalni ścieków (uszkodzenia ogrodzenia spowodowane przez wycinę drzew przez bobry) – 2 razy,
- dokonano wymiany pompy ślimakowej do elektrolitu,
- wybudowano instalację fotowoltaiczną o mocy do 50kW na oczyszczalni ścieków,

- Wymieniono sterownik pracy pompami na pompowni ścieków dopływających z KAMPOL-FRUIT,
- Wymieniono wentylatory wywiewne na hali krat – 3 szt.,
- wykonywano naprawę drogi dojazdowej przy pomocy tłucznia drogowego – 2 razy,
- czyszczono przewody doprowadzające powietrze do rusztów napowietrzających ścieki – 2 razy,
- wykonano naprawę skarpy uszkodzonej przez bobry przy drodze dojazdowej do oczyszczalni ścieków – 2 razy ,
- wymieniono przewód wraz ze złączami oraz sprężarkę przy Stacji Zlewnej na Oczyszczalni Ścieków,
- dokonano naprawy miernika.

2. ZAKŁAD TRANSPORTU I OCZYSZCZANIA

ZTiO świadczył usługi w zakresie wywozu nieczystości stałych i płynnych, utrzymania czystości w mieście, omiotania dróg powiatowych, zimowego utrzymania dróg gminnych oraz usługi transportowe. Usługi świadczone są w mieście i gminie Ryki.

ZTiO wyposażony jest w następujący sprzęt:

- śmieciarki 6 szt.
- samochód asenizacyjny 2 szt.
- piaskarki 2 szt.
- samochód ciężarowy z HDS 1 szt.
- ciągniki z przyczepami rolniczymi 3 szt.
- zmiatarka 1 szt.
- koparko-ładowarka 1 szt.
- spychacz 1 szt.
- samochód typu „hakowiec” do transportu kontenerów z odpadami 1szt.

ZTiO wdzierżawia:

- 140 szt. pojemników 110 /120/240 l

- 297 szt. pojemników 1 100 l

W okresie sprawozdawczym zakład:

- wywiózł 4035,06 Mg nieczystości stałych,
- zostało przyjęte na składowisko 5168,11 Mg odpadów, z tego:
  - 498,66 Mg odpadów popiołu
  - z oczyszczalni ścieków: 37,9 Mg skratek i 117,4 Mg z piaskownika
  - 478,03 Mg odpadów nieulegających biodegradacji (odpady z cmentarzy)
  - 1631,46 Mg odpadów z mechanicznej obróbki
  - 1072,42 Mg odpadów stanowiących nieprzekompostowane frakcje odpadów komunalnych i podobnych
  - 1332,24 Mg odpadów stanowiących stabilizat po biologicznym przetworzeniu w instalacji MBP

W Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przyjęto łącznie 513,85 Mg odpadów, w tym:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny: 11,39 Mg,
- odpady wielkogabarytowe: 94,08 Mg,
- zużyte opony: 25,44 Mg,
- odpady ulegające biodegradacji: 152,24 Mg,
- odpady z betonu i gruzu: 124,04 Mg,
- zmieszane odpady z budowy i remontów: 105 Mg,
- popiół z gospodarstw domowych: 1,14 Mg,
- szkło: 0,52 Mg.

W ramach bieżącej działalności ZTiO zrealizował:

- pozyskano nowe umowy na wywóz nieczystości,
- przeprowadzono remonty pojazdów i sprzętu we własnym zakresie,
- wykonano remonty pojemników.

3. ZAKŁAD GOSPODARKI MIESZKANIOWEJ I ADMINISTRACJI

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej i Administracji (ZGMiA) wykonuje zarządzanie wspólnotami mieszkaniowymi, prowadzi eksploatację zasobów mieszkaniowych Gminy Ryki oraz eksploatuje myjnię samochodową i zajmuje się produkcją i sprzedażą energii cieplnej oraz eksploatacją budynków Przedsiębiorstwa.

W administracji zakładu jest 39 budynków o powierzchni 24 510,64 m² w tym:

- 30 wielorodzinnych,
- 9 z pojedynczymi lokalami.

W budynkach wielorodzinnych w Rykach zawiązanych jest 22 Wspólnoty Mieszkaniowe, 1 w Sobieszynie oraz 2 w Podlodowie o łącznej powierzchni 23 726,91 m² w tym powierzchnia lokali własnościowych wynosi 20 173,79 m², dla których prowadzona jest oddzielna ewidencja wpływów i kosztów. Przeprowadzono zebrania z 25 Wspólnotami, na których udzielone zostały absolutoria PGKiM Ryki jako Zarządcy i Zarządzającemu za 2022r. Ponadto były uchwalane nowe plany gospodarcze na 2023 rok. Zakład prowadził eksploatację lokalnej kotłowni gazowej przy ul. Kościuszki, która dostarcza ciepło do budynków Wspólnot Mieszkaniowych przy ul. Kościuszki 16-18-20, 19, 21, 22 oraz do budynku Sądu. ZGMiA administruje budynkami na bazie Przedsiębiorstwa, wynajmując 1 052,66 m² powierzchni biurowo-usługowej i eksploatuje kotłownię w budynku administracyjnym oraz samoobsługową myjnię samochodową.

W ramach swojej działalności ZGMiA wykonał następujące prace:

1. Remonty bieżące w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych i zasobach gminnych:

- kompleksowy remont dachu z obróbkami blacharskimi Ł 20/24,
- montaż instalacji gazowej na budynku – RS 8/10,
- wymiana pionu zimnej wody i kanalizacji: K-20, K-22 i S-10,
- czyszczenie rynien na budynkach,
- wymiana wodomierzy w lokalach na budynkach: S-142, P-12, KW-6,
- na wodomierze ze zdalnym odczytem,
- wymiana oświetlenia na kl. schodowej na ledowe Sp-5, S-10, P-3, W-3/7,
- wymiana piasku na placach zabaw,
- wywożenie gabarytów z piwnic K-22, S-10, KW-25,

- podcinanie drzew na osiedlach Kościuszki, Karola Wojtyły i Przemysłowej 12,
- wymiana rynny KW-6, Ż-30, P-12,
- montaż daszków nad schodami KW-8,
- gruntowanie posadzki pomieszczeń na strychu,
- remont rowerowni Sp.-5,
- utwardzenie terenu przed garażami P-12,

2. Remonty na bazie PGKiM

- nadzór nad nowym biurowcem,
- montaż nowych czytników kart na myjni samochodowej,
- wykonanie nowej elewacji od południa na budynku usługowo -magazynowym.

4. LABORATORIUM

Laboratorium prowadzi monitoring jakości dostarczanej do sieci wodociągowej wody i ścieków do sieci kanalizacyjnych. Ponadto badane są ścieki po procesie oczyszczania na oczyszczalni ścieków i w punkcie zlewnym na oczyszczalni oraz badania na zlecenia zewnętrzne. Wykonywane są również badania fizykochemiczne ścieków i osadów.

Laboratorium uzyskało akceptację Wojewódzkiego Państwowego Inspektoratu Sanitarnego w Lublinie na wykonywanie badań fizyko-chemicznych i mikrobiologicznych wody oraz uzyskało Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr 1324 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji w Warszawie z dnia 1.03.2012 r. do wykonywania badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych wody oraz na pobór próbek do badań. Ze względu na duże koszty Certyfikat został zawieszony z dniem 01.10.2012 r.

W 2023 roku wykonano następujące badania :

- wody w wodociągu miejskim w Rykach - 161 prób,
- wody w wodociągach wiejskich - 223 prób,
- ścieków na oczyszczalni Fregata - 308 prób,
- składowisko odpadów –pizometry - 16 analiz,
- na zlecenie zewnętrzne - 344 analiz.

5. ADMINISTRACJA I SPRAWY OGÓLNE

Zadania administracji Przedsiębiorstwa w 2023 były realizowane przez osoby na 8 etatach.

Zestawienie innych działań realizowanych w Spółce:

- wymieniano sprzęt komputerowy,
- nadzorowano skierowanych przez Sąd Rejonowy w Rykach do pracy na cele społeczne na rzecz miasta 406 osób, co daje średnio 34 osób miesięcznie.

Przeprowadzono 15 kontroli zewnętrznych:

- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rykach w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego, porządkowego jak również sanitarno-higienicznego pomieszczeń oraz urządzeń wodociągowych na terenie ujęcia wody Ryki, Rososz, Niwa Babicka, Moszczanka, Bobrowniki oraz posiadania dokumentacji wymaganej przepisami prawa (28.02.2023; 26.04.2023; 13.07.2023; 14.07.2023; 30.08.2023; 20.09.2023; 11.12.2023; 20.12.2023; 29.12.2023),
- LAWP w Lublinie kontrola na zakończenie projektu nr RPLU.15.01.00-06-0124/22 (11.07.2023; 22.11.2023),
- ZUS Lublin Wydział Kontroli Płatności Składek (10-31.03.2023),
- CIOP – ocena końcowa projektu ZUS na poprawę warunków bezpieczeństwa pracy (10.05.2023),
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie - gospodarowanie odpadami – składowisko (18.09-31.10.2023),
- Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego - opłaty za korzystanie ze środowiska – odpady (05-30.12.2023).

Początek 2020 roku przyniósł rozprzestrzenienie się wirusa COVID-19 (koronawirusa) w wielu krajach. Sytuacja ta nadal ma negatywny wpływ na gospodarkę światową. Rok 2022 to początek agresji Rosji na Ukrainę. Pomimo braku bezpośrednich powiązań gospodarczych z podmiotami z Ukrainy i Rosji sytuacja ta niekorzystnie wpłynęła na stabilność i perspektywy rozwoju wielu firm współpracujących z PGKiM Ryki Sp. z o.o. co przełożyło się na mniejsze niż oczekiwano przychody oraz restrukturyzacje i upadłości firm. Wojna, jak również inne przyczyny, spowodowały lawinowy wzrost inflacji co niekorzystnie wpłynęło na poziom kosztów funkcjonowania spółki (szczególnie

energia, usługi). Znaczne osłabienie kursu waluty polskiej, fluktuacja cen towarów, pogorszenie sytuacji finansowej kontrahentów miały bezpośredni wpływ na sytuację jednostki w roku 2023 i mogą mieć nadal w nadchodzących latach. Pomimo panującej sytuacji Spółka w roku 2023 nie korzystała z tzw. Tarcz Antykryzysowych ani innych form pomocy z uwagi na wskaźniki ekonomiczne.

Inwestycje zakończone w roku 2023:

1. Montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej na Oczyszczalni Ścieków „Fregata” w Rykach. Wartość zadania: 121 tys. zł netto. Spółka uzyskała dofinansowanie do ww. zadania z Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w kwocie: 54,45 tys. zł.
2. Modernizacja systemu napowietrzania na oczyszczalni ścieków w Rykach. Wartość 649,5 tys. zł netto.

Inwestycje planowane na rok 2024

Rekultywacja gruntów dla terenu wyrobiska poeksploatacyjnego złoża „Chrústne” położonego na działce 6/4 w miejscowości Chrústne. Wartość kosztorysowa: 413,5 tys. zł netto.

2. Gospodarka mieszkaniowa

Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy Ryki prowadzone jest na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego, uchwały nr LXXVII/497/2023 Rady Miejskiej w Rykach z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Ryki.

Zasób mieszkaniowy Gminy Ryki

Stan na:	31.12.2021 r.	31.12.2022 r.	31.12.2023 r.
Lokale mieszkalne	133	117	114
Lokale socjalne	0	0	1
Pomieszczenia tymczasowe	0	0	0

Zasób mieszkaniowy w 2023 r. zmniejszył się o 3 lokale w stosunku do roku 2022 i o 19 lokali porównując z rokiem 2021. W 2023 roku poprawiono warunki mieszkaniowe w 8 lokalach, w 2022 roku w 6 lokalach, a w 2021 roku w 5 lokalach. Z uwagi na duże zanieczyszczenie środowiska co roku wymienia się piece kaflowe do ogrzewania lokalu na piece gazowe c.o. - w 2023 roku wykonano przyłącze gazowe do budynku mieszkalnego i poprowadzono instalację do 4 lokali mieszkalnych. O przydział lokalu ubiegało się 6 osób, co stanowi o 7 mniej niż w 2022 roku i o 2 mniej niż w 2021 roku. W dwóch lokalach nastąpiła zmiana najemcy głównego z powodu zgonu poprzedniego, a w 2022 roku w jednym lokalu. W 2023 roku najem komunalny podpisano z jedną rodziną (lokal odzyskany w wyniku śmierci poprzedniego najemcy). podpisano jedną umowę najmu socjalnego lokalu.

Dodatki mieszkaniowe

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy	127	135	127
Decyzje odmowne przyznania dodatku mieszkaniowego	8	15	12

W 2023 roku wydano o 8 decyzji przyznających mniej niż w 2022 roku, i tyle samo decyzji w stosunku do roku 2021. W 2021 r. Gmina rozpoczęła przyjmowanie deklaracji dotyczących źródeł ciepła i źródeł spalania paliw dla budynków mieszkalnych i niemieszkalnych. Do końca 2021 roku zostało złożonych 299 deklaracji. W 2022 roku wpłynęło 4917 deklaracji, a w 2023 roku – 53 deklaracje. 4 kwietnia 2022 r. odbyło się podpisanie aktu notarialnego powołującego do życia spółkę SIM Lubelskie. Jest to pierwszy SIM na Lubelszczyźnie. SIM Lubelskie powstała w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych dla mieszkańców w województwie lubelskim. Dzięki zaangażowaniu wspólnych sił jednostek samorządu terytorialnego z województwa lubelskiego oraz skarbu państwa reprezentowanego przez Krajowego Zasób Nieruchomości, SIM Lubelskiego wybuduje nowe, nisko-czynszowe mieszkania dla osób o umiarkowanych dochodach.

SIM Lubelskie to spółka prawa handlowego, której właścicielami jest siedemnaście gmin z województwa lubelskiego (w tym Gmina Ryki) oraz Krajowy Zasób Nieruchomości. Działalność SIM oparta jest na przepisach ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach rozwoju mieszkalnictwa. Ścisła współpraca Gmin oraz Skarbu Państwa zapewnia pozyskanie preferencyjnych źródeł finansowania przeznaczonych na budowę nisko-czynszowych mieszkań. W przeciwieństwie do działań klasycznych deweloperów, SIM Lubelskie nie sprzedaje mieszkań. Misją SIM jest stworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej w formie długoterminowego najmu dla osób, które zmagają się z ubóstwem mieszkaniowym w regionie. SIM Lubelskie działa jako podmiot not for profit. To znaczy, że nie działa w celu osiągnięcia zysku, zamiast tego realizuje zadania w zakresie upowszechniania dostępu do społecznego mieszkalnictwa. SIM Lubelskie Sp. z o.o. bazuje na współpracy z Bankiem

Gospodarstwa Krajowego, Krajowym Zasobem Nieruchomości, Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej.

Inwestycja w Gminie Ryki zlokalizowana jest w południowej części miasta Ryki przy ulicy Granicznej. W Rykach planuje się budowę dwóch budynków czterokondygnacyjnych z podpiwniczeniem, po 32 mieszkania w każdym, w sumie 64 nowe lokale mieszkalne. Na terenie inwestycji przewidziano parking naziemny, odpowiadający liczbie mieszkań. Z dniem 22 września 2023 r. podpisano umowę o współpracy pomiędzy SIM Lubelskie Sp. z o.o., a Gminą Ryki celem ustalenia oraz uregulowania kryteriów i trybu przeznaczania, dla konkretnych najemców, lokali budowanych w ramach przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlanego oraz ustalenie zasad współdziałania SIM z Gminą Ryki.

W dniu 29 września 2023 r. Uchwałą nr XCII/588/2023 Rady Miejskiej w Rykach określono kryteria i zasady przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umów najmu lokali mieszkalnych budowlanych w ramach inwestycji mieszkaniowej realizowanej przez społeczna inicjatywę mieszkaniową SIM Lubelskie Sp. z o.o. w Lublinie.

W dniu 2 listopada 2023 roku rozpoczął się nabór wniosków. Trwał do 30 listopada 2023 roku. Wpłynęło 51 wniosków. W dniu 4 grudnia 2023 r. rozpoczął się nabór uzupełniający, który zakończył się 29 grudnia 2023 r. W tym czasie wpłynęło kolejne 13 wniosków. W dniu 9 stycznia 2024 r. ogłoszono kolejny nabór uzupełniający, który trwał do 31 stycznia 2024 r. Wpłynęło kolejne 11 wniosków. Łącznie wpłynęło 75 wniosków.

VI. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Czynności podejmowane w zakresie działalności gospodarczej w latach 2021-2023.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Założenie działalności gospodarczej	95	80	76
Zmiana wpisów w CEIDG	263	226	213
Zawieszenie działalności gospodarczej	73	94	69
Wznowienie działalności gospodarczej	73	44	29
Wykreślenie działalności gospodarczej	60	73	74

Zezwolenia na sprzedaż alkoholu

Przyjęcie oświadczeń o wartości sprzedaży za rok 2022 r. dla 58 punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz naliczenie opłat na 2024 r. płatnych w miesiącu styczeń, maj i wrzesień.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych: 58

1. do spożycia poza miejscem sprzedaży 48 zezwoleń, w tym o zawartości alkoholu:

- do 4,5% oraz piwa 17 zezwoleń,
- od 4,5% do 18% 16 zezwoleń,
- powyżej 18% 15 zezwoleń,

2. do spożycia w miejscu sprzedaży wydano 10 zezwoleń, w tym o zawartości alkoholu:

- do 4,5% oraz piwa 3 zezwoleń,
- od 4,5% do 18% 3 zezwolenie,
- powyżej 18% 4 zezwoleń.

Jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dla jednostek OSP oraz przedsiębiorców posiadających koncesję: 9. Rezygnacja ze sprzedaży napojów alkoholowych: 9.

3. LICENCJE NA WYKONYWANIE TRANSPORTU DROGOWEGO TAKSÓWKĄ, ZAŚWIADCZENIA NA WYKONYWANIE PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO

1. Zaświadczenia na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego 79,
2. Wygaszenie zezwoleń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego 5,
3. Licencja na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego taksówka 1.

VII. KOMUNIKACJA

Gmina Ryki ma 100 % udział w Przedsiębiorstwie Komunikacji Samochodowej w Rykach Sp. z o.o. Przedsiębiorstwo zostało utworzone dnia 27 lipca 2016 r. w celu realizacji zadań własnych Gminy Ryki w zakresie transportu pasażerskiego i wynajmu spółki. Aportem z dnia 19.01.2018r. spółka otrzymała od Gminy Ryki nieruchomość KW LU1Y/000034913/1 na której zlokalizowany jest dworzec autobusowy.

W roku 2023 spółka kontynuowała odnowienie taboru poprzez sprzedaż starych oraz zakup nowych autobusów. Na koniec 2023 roku po zakupie nowych środków transportu Spółka posiada 33 autobusy.

Park samochodowy spółki w latach 2020 - 2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Autobusy, busy	39	29	34	33
Samochód pogotowie do holowania	1	1	1	1
Ciągnik rolniczy	-	-	-	1

Stan zatrudnienia w spółce w latach 2020 - 2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Administracja	8 osób	13 osób	9 osób	9 osób
Kierowcy, mechanicy	28 osób	27 osób	36 osób	31 osób

Podstawową działalnością przedsiębiorstwa w 2023 roku było przewóz osób w komunikacji podmiejskiej, międzymiastowej i dalekobieżnej. Oprócz działalności podstawowej spółka oferowała w 2023 roku swoje usługi w zakresie:

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

- wynajmu autobusów,
- usług wulkanizacyjnych dla wszystkich typów pojazdów;

W okresie I-XII 2023 roku przychody NETTO spółki ze sprzedaży wyniosły 8 154 401,95 zł. Koszty z działalności operacyjnej poniesione w roku 2023 wyniosły 7 384 247,69 zł. W roku 2022 Spółka wygenerowała zysk u wysokości 389 170,12 zł.

VIII. OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Ochrona środowiska naturalnego, wydawanie decyzji

1. W ramach realizacji „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Ryki” zostały podpisane umowy: na świadczenie usług weterynaryjnych dla bezdomnych zwierząt z Przychodnią Weterynaryjną „Vetka” w Rykach ul. Swatowska 62, 08-500 Ryki oraz na wyłapywanie bezdomnych zwierząt z terenu Gminy Ryki ze schroniskiem „Happy Dog” Nowa Krępa 28, 08-460 Sobolew.

Dla bezdomnych zwierząt wykonywane są niezbędne zabiegi weterynaryjne m.in. odrobaczanie, odpchlenie, kastracja, sterylizacja, leczenie bezdomnych zwierząt połączone z pobytem zwierzęcia na lecznicy. Tut. Urząd wspiera także osoby opiekujące się wolnożyjącymi kotami, m.in. poprzez zakup karmy na ich dokarmianie.

W 2023 roku wyłapano 30 bezdomnych psów i 3 koty, w 2022 roku wyłapano 37 bezdomnych psów, w 2021 roku wyłapano 44 bezdomne psy.

2. Zgodnie z ustawą o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przyjmowane były wnioski od rolników w powyższej sprawie. Wszyscy wnioskodawcy otrzymali decyzje w sprawie określenia wysokości zwrotu podatku akcyzowego. Na realizację powyższego zadania zostały złożone wnioski do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie o przekazanie gminie dotacji. W związku z tym, iż przyznanie zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie paliwa rolniczego stanowi pomoc publiczną, sporządzone zostały sprawozdania oraz wprowadzono informacje dotyczące wydanych decyzji do Systemu Rejestracji Pomocy Publicznej.

W 2023 roku przyjęto 1458 wniosków, w 2022 roku przyjęto 1412 wniosków, w 2021 roku przyjęto 1318 wniosków.

3. W 2023 roku wpłynęły 233 zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew przez osoby fizyczne na terenie Gminy Ryki. Wydano 21 zezwoleń na usunięcie drzew dla przedsiębiorców i instytucji.

W 2022 roku wpłynęło 255 zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew przez osoby fizyczne na terenie Gminy Ryki. Wydano 37 zezwoleń na usunięcie drzew dla przedsiębiorców i instytucji.

W 2021 roku wpłynęło 234 zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew przez osoby fizyczne na terenie Gminy Ryki. Wydano 24 zezwolenia na usunięcie drzew dla przedsiębiorców i instytucji.

4. W 2023 roku wpłynęło 5 wniosków dotyczących przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Wydano 2 decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach i 3 opinie w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W 2022 roku wpłynęły 22 wnioski dotyczące przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko. Wydano 9 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i 13 opinii w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

W 2021 roku wpłynęło 14 wniosków dotyczących przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wydano 11 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i 3 opinie w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

3. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ryki został opracowany, aby przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym tj.: redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcji zużycia energii finalnej (co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej), a także poprawę jakości powietrza.

W ramach powyższych celów tematycznych w ubiegłym roku kontynuowano inwestycje:

Oświetlenie

Na terenie Gminy Ryki znajduje się ok 2600 szt. punktów świetlnych, których konserwacji dokonuje Gmina. Z uwagi na sukcesywnie prowadzone inwestycje w zakresie oświetlenia ulicznego liczba punktów świetlnych ulega zmianie.

Efektywne oświetlenie ulic wymaga jednak znacznego zużycia energii elektrycznej, a co za tym idzie sporych wydatków z budżetu.

W roku 2023 wydatki na konserwację oświetlenia wyniosły 132 081,95 zł, natomiast koszty energii elektrycznej wyniosły 852 448,99 zł.

Gmina Ryki zrealizowała projekt pn. „Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Ryki na technologie LED” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020. Główny cel projektu to zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie wykorzystania energii elektrycznej na potrzeby oświetlenia ulicznego w Gminie Ryki. Cele szczegółowe to: 1) poprawa jakości i warunków życia mieszkańców Gminy Ryki 2) oszczędność kosztów zakupu energii elektrycznej; 3) obniżenie kosztów ponoszonych na konserwację oświetlenia ulicznego 4) zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych; 5) zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym i pieszym.

W ramach zadania zostały wymienione oprawy oświetleniowe w ilości 2 233szt, wyniesiono punkty sterowania ze stacji transformatorowych w ilości 53 oraz wymieniono 1391 szt wyścięgników.

Ponadto, w ramach projektu „Modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Ryki na technologie LED” wykonano budowę oświetlenia drogowego w Rykach ul. Królewska i w m. Nowy i Stary Bazanów. Zrealizowano m.in.: posadowienie 47 nowych słupów oświetleniowych z wyścięgnikami; montaż 11 opraw oświetleniowych typu LED o mocy oprawy 51 W; montaż 36 opraw oświetleniowych typu LED o mocy oprawy 56,5 W; ułożenie ok. 2 418 m kablowej linii oświetleniowej; ułożenie uziomów w rowach; przeprowadzenie badań i prób pomontażowych; montaż szafy oświetleniowej SO wraz z wyposażeniem oraz sterownika (zegar) astronomicznego.

Wartość zadania **wyniosła 4 552 159,70 zł**. Zadanie otrzymało dofinansowanie środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w wysokości 3 056 344,32zł.

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

W roku 2023 na zadanie zostały wydatkowane środki w kwocie 3 776 557,86 zł w tym dofinansowanie środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w wysokości 2 561 196,14 zł .

W ramach porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie Gmina Ryki prowadzi Gminny Punkt Konsultacyjno – Informacyjny Programu „Czyste powietrze”.

Gminny Punkt Konsultacyjno - Informacyjny
Programu Czyste Powietrze
w Urzędzie Miejskim w Rykach
czynny we wtorki i środy w godzinach 9.00 - 14.00

**CZYSZTE
POWIETRZE**

Program priorytetowy
„Czyste Powietrze”
projekt realizowany we współpracy
Ministerstwa Środowiska i partnerów

Ze względu na bezpieczeństwo w związku z epidemią COVID-19 osoby zainteresowane
prosimy o wcześniejsze umawianie się na wizytę do
Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego pod numerem 739 690 901

Program „Czyste Powietrze” to program dopłat do wymiany starych pieców oraz docieplenia domów jednorodzinnych. Biuro udziela informacji oraz pomaga właścicielom domów przy wypełnianiu wniosków do WFOŚWiGW. Biuro rozpoczęło swoją działalność od 1 lipca 2021 r.

IX. GOSPODARKA ODPADAMI

Od 1 stycznia 2018 r. zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. z 2017 r., poz. 19), obowiązują nowe zasady segregacji odpadów komunalnych. Nowe przepisy wprowadzają we wszystkich gminach model selektywnego zbierania odpadów „u źródła” w podziale na pięć frakcji oraz określają szczegółowy sposób selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów oraz kolorystykę pojemników lub worków tj.:

- w pojemnikach koloru niebieskiego zbiera się odpady opakowaniowe z papieru i tektury oznaczone napisem „Papier”,
- w pojemnikach koloru zielonego zbiera się odpady opakowaniowe ze szkła oznaczone napisem „Szkło”,
- w pojemnikach koloru żółtego zbiera się odpady z metali i tworzyw sztucznych oznaczone napisem „Metale i Tworzywa sztuczne”,
- w pojemnikach koloru brązowego zbiera się odpady ulegające biodegradacji „Bio”.

Pozostałe frakcje odpadów zgodnie z regulaminem Korzystania z Punktu Selektywnego Zbierania odpadów Komunalnych mieszkańcy mogą we własnym zakresie dostarczyć do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Rykach przy ul. Janiszewskiej 70.

Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 13 września 1996r o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2018r. poz. 1454 z późn. zm.) oraz „Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2022”, Gmina Ryki wchodzi w skład puławskiego regionu gospodarowania odpadami komunalnymi. Zakłada się, że cały strumień odpadów komunalnych powinien być kierowany do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych tj. Zakładu Usług Komunalnych w Puławach. Zgodnie z przetargiem nieograniczonym na odbiór odpadów komunalnych pochodzących z terenu Miasta i Gminy Ryki w latach 2021/2022, odpady komunalne odbierane są przez PGKiM Ryki Sp. z o. o. ul. Słowackiego 5, a następnie przekazywane są do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych w Puławach.

Ze złożonych przez właścicieli nieruchomości deklaracji zadeklarowana liczba osób zamieszkujących gminę wyniosła **16837 osób** (miasto i wieś). Liczba gospodarstw (miasto i wieś) w roku 2022 w stosunku do roku poprzedniego wzrosła z **4948** na **4973**.

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

W złożonej deklaracji właściciel nieruchomości podaje osoby faktycznie zamieszkujące daną nieruchomość.

Rejon	Liczba mieszkańców			Liczba gospodarstw		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Miejski	7883	7801	7695	2027	2020	2006
Wiejski	9072	9036	9090	2921	2953	2986
Razem	16925	16837	16785	4948	4973	4992

Wpłaty za odbiór odpadów komunalnych w 2023 roku wyniosły **3 929813,69** zł w tym:

wpłaty zaległe	1028251,19 zł
wpłaty bieżące	2889071,89 zł
wpłaty odsetek	11713,57 zł
zwroty	777,04 zł

X. OŚWIATA, KULTURA, SPORT

1. Oświata

Sieć placówek oświatowych, dla której organem prowadzącym jest Gmina Ryki nie uległ zmianie w porównaniu do roku poprzedniego.

W przeliczeniu na 1 ucznia, miesięczne wydatki na poszczególne placówki kształtowały się następująco:

- ZPO w Starym Bazanowie – 1611,21 zł
- ZPO w Bobrownikach – 1589,41 zł
- SP w Starej Dąbi – 1839,78 zł
- ZPO w Moszczance – 1342,53 zł
- ZPO w Leopoldowie – 1518,14 zł
- ZPO w Owni – 2291,39 zł
- ZPO w Rososzy – 1376,46 zł
- ZPO w Swatach – 1727,59 zł
- PSP nr 1 w Rykach – 1338,59 zł
- PSP nr 2 w Rykach – 1250,99 zł
- Przedszkole nr 1 w Rykach – 1699,42 zł
- Przedszkole nr 2 w Rykach – 2047,48 zł
- Przedszkole nr 5 w Rykach – 1166,57 zł
- ORW w Rykach – 6829,81 zł

Wydatki gminy na oświatę wynosiły **39 961 335,89 zł**, z czego **21 225 961,62 zł** pokryte zostało z subwencji oświatowej, przekazanej z budżetu państwa. Środki gminy wydatkowane na placówki oświatowe w 2023 r. to kwota **17 020 930,98 zł**. Dodatkowo pozyskano **833 135,76 zł** dotacji przedszkolnej, **199 588,23 zł** dotacji podręcznikowej, **10 000,00 zł** z rezerwy oświatowej na nowe pomieszczenia do nauki, **355 330,80 zł** z rezerwy oświatowej z przeznaczeniem na nagrodę specjalną dla nauczycieli z okazji 250 rocznicy utworzenia KEN, **22 171,00 zł** z rezerwy oświatowej z tytułu wzrostu zadań szkolnych i pozaszkolnych, **61 152,00 zł** z rezerwy oświatowej na zwiększony odpis ZFŚS, **14 000,00 zł** dotacji w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, **16 210,00 zł** w ramach programu „Poznaj Polskę”, **175 000,00 zł** w ramach programu „Aktywna

tablica”, **521 384 zł** z funduszu pomocy Ukrainie. Łącznie pozyskano na funkcjonowanie oświaty z subwencji, dotacji i innych źródeł **22 940 378,41 zł**.

Wydatki dla placówek w Oszczywilku stanowiły kwotę **2 034 461,12 zł**, a na Centrum Edukacji i Rozwoju dla Najmłodszych – **536 722,56 zł**.

We wrześniu 2023 r. naukę w tych placówkach prowadzonych przez Gminę Ryki rozpoczęło 2189 dzieci i młodzieży (bez uczniów z Ukrainy):

- 1468 uczniów w szkołach podstawowych,
- 608 dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych,
- 27 wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego.

Do przedszkola publicznego w Oszczywilku prowadzonego przez stowarzyszenie od 1 września 2023 r. uczęszczało 24 dzieci, do szkoły podstawowej – 72 uczniów (razem – 96 uczniów), a do Niepublicznego przedszkola - Centrum Edukacji i Rozwoju dla Najmłodszych w Rykach - 39 dzieci.

Dodatkowo **32 uczniów z Ukrainy** objętych było wychowaniem przedszkolnym i realizowało obowiązek szkolny.

Do jednej klasy szkoły podstawowej (oddziału) uczęszczało w 2023 r. średnio 14,7 osób. Najwięcej w Szkole Podstawowej nr 1 w Rykach – 27 uczniów w klasie VI, najmniej w Szkole Podstawowej w Owni – 2 uczniów w klasie VI.

W poszczególnych placówkach nauczyciele zatrudnieni byli na 230,19 etatach objętych subwencją oświatową (wg stanu na dzień 30.09.2023 r.).

Burmistrz w 2023 r. przyznał stypendia naukowe dla 35 uczniów na kwotę 14 000,00 zł oraz nagrody za inne osiągnięcia dla 17 uczniów w kwocie 8 500,00 zł. Średnio 50 uczniów w 2023 r. dojeżdżało do szkoły za sprawą organizowanych przez gminę środków transportu publicznego. Wydatki roczne z tego tytułu stanowiły kwotę 55 430,00 zł. Gmina refunduje także dowóz uczniów niepełnosprawnych do placówek oświatowych na podstawie umów zawartych z ich rodzicami, jak również finansuje usługę transportową na mocy zawartej umowy z firmą zewnętrzną. Jej wartość za rok 2023 stanowi kwotę 143 619,52 zł.

Przedszkola

W 2023 r. funkcjonowały 3 samodzielne przedszkola gminne, w tym 1 przedszkole z grupami integracyjnymi. Uczęszczało do nich **314** dzieci.

Ponadto funkcjonowały przedszkola i oddziały przedszkolne w zespołach placówek oświatowych, do których uczęszczało **294** dzieci. Wydatki na przedszkola miejskie stanowiły kwotę **6 034 282,64 zł**.

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

Miesięczne wydatki w przeliczeniu na ucznia

Placówka	Rok					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ZPO w Starym Bazanowie	982,60 zł	1 185,64 zł	1 277,36 zł	1 437,95 zł	1 414,25 zł	1 611,21 zł
ZPO w Bobrownikach	906,25 zł	1 050,69 zł	1 098,40 zł	1 214,08 zł	1 316,51 zł	1 589,41 zł
SP w Starej Dąbi	1 711,97 zł	1 803,35 zł	1 812,43 zł	1 902,41 zł	1 759,14 zł	1 839,78 zł
ZPO w Moszczance	853,07 zł	960,39 zł	1 008,70 zł	1 062,86 zł	1 218,27 zł	1 342,53 zł
ZPO w Leopoldowie	880,72 zł	1 002,92 zł	1 145,92 zł	1 192,76 zł	1 274,96 zł	1 518,14 zł
ZPO w Owni	1 397,12 zł	1 457,55 zł	1 556,87 zł	1 672,57 zł	1 864,99 zł	2 291,39 zł
ZPO w Rososzy	921,85 zł	963,77 zł	984,17 zł	1 022,77 zł	1 142,52 zł	1 376,46 zł
ZPO w Swatach	1 082,64 zł	1 107,52 zł	1 224,34 zł	1 368,50 zł	1 425,56 zł	1 727,59 zł
PSP nr 1 w Rykach	817,72 zł	863,28 zł	1 042,35 zł	1 123,21 zł	1 159,92 zł	1 338,59 zł
PSP nr 2 w Rykach	743,80 zł	826,33 zł	953,12 zł	1 041,53 zł	1 120,61 zł	1 250,99 zł
Przedszkole nr 1 w Rykach	910,06 zł	982,13 zł	1 134,45 zł	1 169,61 zł	1 325,88 zł	1 699,42 zł
Przedszkole nr 2 w Rykach	1 284,49 zł	1 427,19 zł	1 515,05 zł	1 777,95 zł	1 865,73 zł	2 047,48 zł
Przedszkole nr 5 w Rykach	805,95 zł	790,16 zł	854,53 zł	956,29 zł	1 081,38 zł	1 166,57 zł
ORW w Rykach	4 034,80 zł	4 681,45 zł	5 196,88 zł	5 531,34 zł	5 925,82 zł	6 829,81 zł

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

Wydatki gminy na oświatę w ujęciu rocznym

	Rok					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wydatki ogółem	28 803 308,83 zł	29 090 702,76 zł,	32 406 436,02 zł	33 379 853,08 zł	35 620 351,41 zł	39 961 335,89 zł
Subwencja oświatowa	16 303 848,00 zł	15 748 643,83 zł	17 590 402,95 zł	17 339 307,73 zł	17 786 469,87 zł	21 225 961,62 zł
Środki gminy	11 365 603,32 zł	11 954 603,32 zł	13 727 978,71 zł	14 280 514,59 zł	15 077 466,48 zł	17 020 930,98 zł
Wydatki na placówki w Oszczywilku	1 415 913,94 zł	1 474.028,85 zł	1 454 319,18 zł	1 502 787,71 zł	1 833 417,75 zł	2 034 461,12 zł
Wydatki na Centrum Edukacji i Rozwoju dla Najmłodszych	-	-	-	-	-	536 722,56 zł

Wydatki na przedszkola miejskie

2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
4 212 492,60 zł	4 347 478,44 zł	4 610 409,20 zł	5 088 353,25 zł	5 551 618,76 zł	6 034 282,64 zł

Liczba uczniów w placówkach prowadzonych przez gminę Ryki

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
W przedszkolu	674	659	695	711	727	608
W szkole podstawowej	1552	1592	1550	1558	1502	1441
W gimnazjum	193	0	0	0	0	0

Wydatki na stypendia i nagrody dla uczniów

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stypendia	9 000,00 zł	7 000,00 zł	7 200,00 zł	10 400,00 zł	12 300,00 zł	14 000,00 zł
Nagrody	8 400,00 zł	12 300,00 zł	1 800,00 zł	4 500,00 zł	7 200,00 zł	8 500,00 zł
Razem	17 400,00 zł	19 300,00 zł	9 000,00 zł	14 900,00 zł	19 500,00 zł	22 500,00 zł

2. Kultura

W gminie Ryki kulturą zajmują się Miejsko-Gminne Centrum Kultury i Sportu oraz Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna.

Większość przeprowadzonych wydarzeń związanych było z realizacją projektów, na które instytucja otrzymała dofinansowanie. Dzięki temu udało się zrealizować wiele ciekawych wydarzeń kulturalnych.

Program działalności CKiS w Rykach realizowany jest zgodnie z założeniami na 2023r. Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej w Rykach z dnia 19 stycznia w sprawie nadania statutu rozszerzono działalność o zadania związane ze sportem i planowanym otwarciem hali sportowej. Instytucja zmieniła nazwę.

Centrum Kultury i Sportu w Rykach jest placówką, która dba o upowszechnianie kultury i ożywianie lokalnych i regionalnych tradycji kulturowych w gminie Ryki. Jest pomysłodawcą wielu wydarzeń kulturalnych, a także wspiera inicjatywy podejmowane przez inne jednostki, organizacje oraz osoby. Stara się, aby były to inicjatywy o różnym charakterze, obfitujące w różnorakie formy i skierowane do szerokiego grona odbiorców.

Większość przeprowadzonych działań związanych było i jest z realizacją projektów, na które instytucja otrzymała dofinansowanie. Dzięki temu udało się zrealizować wiele ciekawych wydarzeń kulturalnych. Z Narodowego Centrum Kultury pozyskaliśmy kwotę 24.000 zł na wydarzenie „Sobótka w Bobrownikach” w ramach programu dotacyjnego „Etno Polska”. Sobótka jest imprezą cykliczną, organizowaną przez CKiS dotychczas z własnych środków, a dzięki pozyskanym funduszom w 2023 roku udało się zrealizować imprezę na wysokim poziomie bez udziału wkładu własnego.

Projekt polegał na zorganizowaniu wydarzenia plenerowego w miejscowości Bobrowniki, nad rzeką Wieprz.

Kolejnym projektem, na który instytucja otrzymała dofinansowanie w kwocie 10.000 zł była Potańcówka Rycka z programu dotacyjnego Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi. Potańcówka odbyła się w remizie OSP W Nowej Dąbii, 16 września. Udział w niej wzięły KGW z terenu powiatu ryckiego, okoliczni mieszkańcy, Zespół Tańca Ludowego Ryki, Zespół śpiewaczy Pelagia z Leopoldowa, Rososzanki z Rososzy, Zespół śpiewaczy z Kawęczyna, Kapela ludowa „Może być”.

Z programu dotacyjnego Niepodległa otrzymano dofinansowanie w kwocie 55.600 zł. i zrealizowaliśmy szereg wydarzeń: warsztaty grafitti dla młodzieży, spotkania z lokalną historią, Gminny Konkurs Piosenki Patriotycznej, warsztaty i spotkania „Polak Mały” w ryckich przedszkolach, Koncert Galowy z okazji 11 Listopada oraz wykonanie muralu „W hołdzie bohaterom”. Przeprowadzono prace remontowo-konserwatorskie przy pomniku „Bojownikom o wolność Ojczyzny 11 XI 1928 r.”, na które otrzymano dofinansowanie z Województwa Lubelskiego w kwocie 77.144 zł.

Ważną częścią działalności jest kino prowadzone przez CKiS w budynku najmowanym od OSP w Rykach. W repertuarze kina znaleźć można światowe premiery i najnowsze produkcje filmowe. Kino prowadzi także działalność edukacyjną, oferując młodzieży szkolnej takie cykl „Ucz się w kinie”, a wymagającym widzom proponując cykl „Kino Konesera”. Kino realizuje retransmisje spektakli teatralnych z najbardziej prestiżowych teatrów na świecie, a także organizuje szereg wydarzeń związanych z promocją i upowszechnianiem filmu.

Kino „Renesans” to także sala widowiskowa dla 214 widzów, która jest miejscem spotkań mieszkańców, a także ich edukacji, aktywizacji społecznej, realizacji zainteresowań, pasji i potrzeb kulturalnych. W kinie odbywają się spektakle teatralne, koncerty, konkursy i przeglądy, uroczystości związane z obchodami świąt państwowych i miejsko-gminnych wydarzeń.

Przeprowadzone w latach 2015-2021 modernizacje kina, dzięki pozyskanym dotacjom z Państwowego Instytutu Sztuki Filmowej na łączną kwotę 813.902,97 zł, znacząco wpłynęły na zwiększenie atrakcyjności kina w środowisku, a tym samym większą frekwencję. W roku 2023 odbyło się 1085 seansów, a wzięło w nich udział 23710 widzów. Ponadto w kinie odbywa się większość imprez i wydarzeń kulturalnych, głównie nieodpłatnych.

CKiS w Rykach bierze udział w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Ryki. W roku ubiegłym w ramach tego programu zrealizowaliśmy zadanie „Sport na wesoło” oraz Warsztaty grafitti dla młodzieży. Celem projektu jest przywrócenie funkcji społecznych na zdegradowanych obszarach miasta Ryki, a także zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej, aktywizacja mieszkańców oraz wzmocnienie więzi wśród społeczności lokalnych. Działania podejmowane przy realizacji licznych zadań powodowały odkrywanie i pobudzenie

aktywności społeczności lokalnej, a także szerszej współpracy z mieszkańcami Ryk.

Kadra CKiS w Rykach systematycznie doskonaliła swoje umiejętności poprzez udział w kursach i szkoleniach. CKiS prowadzi stałą współpracę z placówkami oświatowymi na terenie Gminy, czy poprzez partnerstwo w projektach, czy też poprzez prezentację programów artystycznych przygotowywanych przez szkoły i przedszkola, a także udział w wielu konkursach i przeglądach. Dzieci i młodzież to główni odbiorcy zajęć i warsztatów artystycznych oferowanych przez instruktorów CKiS. Ważnym elementem działalności CKiS jest aspekt edukacyjny. Szkoły i przedszkola korzystają z lekcji muzealnych z wykorzystaniem zabytkowych pomieszczeń siedziby CKiS, poznają lokalną historię, postaci, które miały wpływ na naszą „Małą Ojczyznę”. Korzystają z dostępnych wystaw stałych czy też czasowych, tematycznie związanych z aktualnym wydarzeniem lub nawiązującym do wydarzeń z przeszłości. Dużą grupą odbiorców działań CKiS są seniorzy, dla których organizowane są stałe zajęcia w Klubie i Chórze Seniora i Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Przez cały rok odbywają się spotkania z ciekawymi osobami, warsztaty, a także spotkania okolicznościowe. Kolejną grupą społeczną, z którą CKiS prowadzi stałą współpracę są Koła Gospodyń Wiejskich na terenie Gminy. Wsparcie CKiS polega przede wszystkim na prowadzeniu działalności związanej z upowszechnianiem folkloru i stałą pracą nad podtrzymaniem tradycji i wzmacnianiem społeczności wiejskich. Organizujemy imprezy o charakterze ludowym, jubileusze KGW, przeglądy i konkursy z zakresu folkloru, umożliwiamy i finansujemy zespołom śpiewaczym wyjazdy na przeglądy folklorystyczne, partycypujemy w kosztach utrzymania świetlic, w których odbywają się spotkania i wydarzenia lokalne.

Wraz z Gminą Ryki organizowane jest coroczne Święto Plonów. Dożynki to ważne wydarzenie społeczno-kulturalne, podczas którego doceniamy trud i pracę rolników, a także podtrzymanie tradycji ludowych i zwyczajów poprzez prezentację dorobku kulturowego, w tym konkurs na wieniec, występy zespołów śpiewaczych i obrzędowych, kiermasze ludowe, warsztaty śpiewu ludowego, rzemiosła, rękodzieła oraz prezentację produktów i potraw regionalnych. Kolejnym dużym wydarzeniem są Dni Ryk, podczas których prezentujemy artystów lokalnych, ale też zaproszonych artystów.

CKiS ściśle współpracuje z Towarzystwem Przyjaciół Ryk realizując zadania dotyczące lokalnej historii, działań wspierających ochronę zabytków oraz organizując kwesty na rzecz ratowania zabytkowych i cennych nagrobków. W roku sprawozdawczym wspólnie zrealizowaliśmy cykl spotkań upamiętniających Rocznicę Powstania Styczniowego oraz Zaduszki Ryckie. Pracownicy wzięli czynny udział w kweście na cmentarzach. W obszarze historii i spraw społecznych współpracujemy także ze ŚZŻAK Koło w Rykach im. Mjr. Mariana Bernaciaka „Orlika”. W Centrum Kultury mieści się Izba Pamięci „Orlika”, do której powstania przyczyniła się wspólna inicjatywa CKiS, ŚZŻAK i Gminy Ryki. Izba Pamięci to miejsce, w których odbywa się szereg spotkań i wydarzeń realizowanych we współpracy ze ŚZŻAK, UTW, TPR, spotkań edukacyjnych i historycznych. Przy Centrum Kultury i Sportu działa także Uniwersytet Trzeciego Wieku. Uniwersytet oferuje zajęcia i wykłady dla seniorów. Z oferty korzystają osoby, które po zakończeniu swojej aktywności zawodowej pragną pozostać czynne w różnorodnych dziedzinach życia. Uniwersytet zapewnia im możliwość ciągłego poszerzania wiedzy, poznawania nowych ludzi, wymiany poglądów i doświadczeń, zaspakaja potrzeby artystyczne i kulturalne, a także dba o kondycję fizyczną seniorów. Słuchacze UTW korzystają z zajęć tanecznych, plastycznych, rękodzieła artystycznego, a także biorą udział w gimnastyce dla seniorów, marszach Nordic Walking. Są także stałymi bywalcami wernisaży, seansów kinowych oraz większości imprez organizowanych przez CKiS.

CKiS jest także organizatorem wielu konkursów, przeglądów i festiwali, w tym: Ogólnopolski Konkurs Recytatorski Turniej Powiatowy, Konkurs literacki, Przegląd kolęd i pastorałek, Regionalny Przegląd Kapel i Śpiewaków Ludowych, Turniej Powiatowy Małego Konkursu Recytatorskiego, Powiatowy Przegląd Piosenki Religijnej, Konkurs literacki „Słowo do Ciebie”, Wojewódzki Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Śpiewający Słowik”, Miejsko-Gminny Przegląd Piosenki Przedszkolnej, Przegląd Piosenki Patriotycznej „Piosenką do Niepodległej”, Miejsko-Gminny Przedszkolny Konkurs Recytatorski, Turniej Powiatowy Jesiennego Konkursu Recytatorskiego, Konkurs fotograficzny „Moje miasto”. Ponadto przez okres sprawozdawczy udzielano konsultacji, porad, instruktażu z zakresu teatru, muzyki, ekologii, ochrony dziedzictwa kulturowego, historii Ryki i okolic.

PROMOCJA DZIAŁAŃ CKiS

Częścią naszej działalności jest jej szeroka promocja. Zarówno informacje na temat zaplanowanych wydarzeń jak i relacje ze zrealizowanych umieszczane są regularnie na stronie internetowej CKiS, stronie internetowej Kina „Renesans”, stronie internetowej Niepodległa oraz na stronie Gminy Ryki. O naszej działalności informujemy mieszkańców również na afiszach i plakatach umieszczanych w przestrzeni miejskiej oraz budynkach użyteczności publicznej. Całą naszą działalność można na bieżąco śledzić za pośrednictwem Facebooka. Nasz główny fanpage cieszył się dużym zainteresowaniem i w 2023r. , odnotowaliśmy 3,6 tys. polubień i 4,3 tys. obserwujących nasz główny fanpage. Ponadto prowadzimy facebooka dedykowanego kina, hali sportowej, Pracowni Orange, kawiarni Park Cafe i SOWA. Posiadamy także kanał na YouTube, w którym zamieszczamy filmy, prezentacje, nagrania z organizowanych wydarzeń.

CKiS w Rykach prowadziło kawiarnię Park Cafe, Pracownię Orange, kino Renesans, Izbę Pamięci „Orlika, halę sportową, zajęcia w świetlicy osiedlowej przy ul. Witosa oraz Strefę Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności tzw. SOWA.

a) zespoły i koła zainteresowań

- Chór „Relaks”
- zajęcia taneczne, w tym zespół baletowy /dzieci/, taniec towarzyski dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych, taniec nowoczesny dla dzieci
- Zespół Tańca Ludowego „Ryki”
- koło plastyczne: dziecięce i młodzieżowe / Plastyka dla Smyka, Akwarelowe Love, Mała Akademia Rysunku, zajęcia plastyczne dla seniorów
- zajęcia z grafiki komputerowej
- zajęcia sensoryczne dla maluchów
- zajęcia gimnastyczne dla dzieci
- zajęcia gimnastyczne dla seniorów
- zajęcia fitness
- zajęcia z robotyki
- zajęcia wokalne
- zajęcia świetlicowe
- Zespoły Śpiewacze KGW

- Klub Seniora „Relaks”
- Klub Brydżowy
- rękodzieło dla seniorów

b) usługi dla mieszkańców

- realizacja imprez zleconych
- wynajęcia pomieszczeń
- organizacja wycieczek
- organizacja kursów
- poradnictwo w ramach amatorskiego ruchu artystycznego

c) imprezy kulturalne

- imprezy miejskie /obchody świąt państwowych i uroczystości lokalnych, festyny/
- koncerty artystów zawodowych
- koncerty artystów amatorów
- wernisaże i wystawy sztuki amatorskiej i profesjonalnej
- seanse filmowe
- turnieje, przeglądy i konkursy (wokalne, recytatorskie, plastyczne, muzyczne, brydżowe, teatralne)
- eliminacje powiatowe konkursów wojewódzkich i ogólnopolskich
- spektakle teatralne
- wyjazdy do teatrów, na koncerty
- wycieczki kulturalno-krajoznawcze
- spotkania z lokalną historią
- warsztaty florystyczne
- spotkania okolicznościowe
- animacje dla dzieci
- warsztaty rodzinne
- spacer z Rykusem

Przy CKiS działają:

- Towarzystwo Przyjaciół Ryk
- Uniwersytet Trzeciego Wieku

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

- Klub Abstynencki „Odnowa”
- Wspólnota AA „Sami Swoi”
- Związek Inwalidów Wojennych
- Izba Pamięci mjr Mariana Bernaciaka „Orlika”

Zrealizowane wydarzenia w 2023 roku

L.p.	Wydarzenie	Data	Miejsce
1.	Spotkanie autorskie z Agatą Karpińską	3.01.2023	Pałac
2.	André Rieu w Dublinie. Retransmisja. Dobry koncert na Nowy Rok	8,15.01.2023	Kino
3.	Koncert Noworoczny	15.01.2023	Kino
4.	Otwarcie wystawy Doroty Opolskiej- Maksym " OD SPICHLERZA DO MIĘĆMIERZA. Warsztaty plastyczne.	20.01.2023	Pałac
5.	Pokaz iluzjonistyczny dla dzieci.	21.01.2023	Kino
6.	Bal karnawałowy dla dzieci.	26.01.2023	Pałac
7.	31. Finał WOŚP	29.01.2023	Kino
8.	Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek - Hej kolęda, kolęda	31.01.2023	Kino
9.	Spotkania okolicznościowe stowarzyszeń współpracujących	01.2023	Pałac
10.	Parada Gwiazd - UTW	2.02.2023	Pałac
11.	Spektakl teatralny – „Księżniczka Rosa i Klimek”	04.02.2023	Kino Renesans
12.	Turniej brydża	12.02.2023	Pałac
13.	Walentynki w Kinie Renesans i Park Cafe	1,12,14. 02. 2023	Kino Park Cafe
14.	FILMOWY WIECZÓR KOBIECY- "Piękna i bezpieczna"	17.02.2023	Kino
15.	Otwarcie wystawy pt. „Powstanie Styczniowe w literaturze, filmie, numizmatyce, filatelistyce i medalierstwie”	21.02.2023	Pałac
16.	Wernisaż wystawy p. Grzegorza Bajorka	25.02.2023	Pałac
17.	Turniej brydża	26.02.2023	Pałac

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

18.	Wieczór poezji "Poezja jest sztuką słowa"	27.02.2023	Kino
19.	Obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych	1.03.2023	Kościół, cmentarz
20.	Spektakl teatru Tak pt. „Bajka do zjedzenia”	5.04.2023	Kino
21.	Kobiety Wieczór Filmowy "Zdrowa i Piękna"	10.03.2023	Kino
22.	Gminny Koncert z okazji Dnia Kobiet „Za zdrowie Pań”	12.03.2023	Kino
23.	Spektakl teatralny „Sposób na blondynkę”	19.03.2023	Kino
24.	Warsztaty z okazji 1 dnia wiosny	21.03.2023	Teren przed pałacem
25.	Uroczyste otwarcie Hali Sportowej w Rykach.	22.03.2023	Hala
26.	Turniej brydża	26.03. 2023	Pałac
27.	Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci	28.03.2023	Pałac
28.	Warsztaty wielkanocne	29,30.03.2023	Pałac/Prac.Orange
29.	Dzień Sportu	6.04. 2023	Hala sportowa
30.	Wykład p. Piotra Głądały pt. "Mieszkańcy Lubelszczyzny w armii carskiej"	12.04.2023	Pałac
31.	Akcja społeczno-edukacyjna „Żonkile”	19.04.2023	Ulice Ryk
32.	Dzień Ziemi	22.04.2023	
33.	Turniej brydża	23.04.2023	Pałac
34.	Wieczór poezji	24.04.2023	Kino
35.	Warsztaty i wernisaż wystawy Małgorzaty Gorzel „Wynurzenia”	25.04.2023	Pałac
36.	II Międzynarodowy Dzień Tańca	28.04.2023	Scena parkowa
37.	"Majówka na sportowo"	2.05.2023	Hala
38.	Piknik rodzinny " Witaj Majowa Jutrzenko "	3.05.2023	Teren Pałacowo- Parkowy
39.	Regionalny Przegląd Kapel i Śpiewaków Ludowych.	14.05.2023	Scena Parkowa
40.	Spotkanie pt. "Udział duchowieństwa z Ryk i okolic w powstaniu styczniowym"	24.05.2023	Pałac
41.	Festiwal Piosenki Religijnej	26-28.05.2023	Kino Renesans

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

42.	Eliminacje powiatowe do 42.Małego Konkursu Recytatorskiego	31.05.2023	Kino Renesans
43.	Dzień Rodzicielstwa Zastępczego	1.06.2023	Scena parkowa
44.	Wernisaż wystawy Pani Katarzyny Filipczak	2.06.2023	Pałac
45.	Gminny Dzień Dziecka	4.06.2023	Teren pałacowo/ parkowy
46.	34. Przegląd Piosenki Przedszkolnej	7.06.2023	Kino Renesans
47.	Turniej brydża	11.06.2023	Pałac
48.	Spektakl baletowy	12.06.2023	Kino Renesans
49.	Warsztaty zielarskie dla dzieci	15.06.2023	Teren pałacowo/ parkowy
50.	Warsztaty wikliniarskie	13,14.06.2023	Pałac
51.	Zakończenie roku akademickiego 2022/2023 Uniwersytetu III Wieku	19.06.2023	Kino „Renesans”
52.	Festiwal Kultury Ludowej „Sobótka nad Wieprzem”	24.06.2023	Bobrowniki
53.	Koncert z okazji Rozpoczęcia Lata	30.06.2023	Scena parkowa
54.	Spotkanie z lokalną historią pt. Marian Bernaciak „Orlik” – nasz bohater	02.07.2023	Pałac
55.	Wyjazd na Festiwal Folkloru Polskiego 57. Sabałowe Bajania	14,15,16.07. 2023	Bukowina Tatrzańska
56.	Kino letnie pod chmurką	21.07.2023	Scena parkowa
57.	Turniej brydża	27.07.2023	Pałac
58.	Dożynki Gminne	13.08.2023	Teren Pałacowo- Parkowy
59.	Turniej brydża	27.08.2023	Pałac
60.	Wernisaż wystawy Marka Nasiadki „Światłem malowane”	1.09.2023	Pałac
61.	Dni Ryk	2.09.2023	Stadion miejski
62.	Turniej brydża	3.09.2023	Pałac
63.	Rycka potańcówka	16.09.2023	Nowa Dąbia
64.	Turniej brydża	24.09.2023	Pałac
65.	Inauguracja UTW	2.10.2023	Kino

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

66.	Przedшкоlny Konkurs Recytatorski	4.10.2023	Kino
67.	Spotkanie integracyjne „Dzień miłego klimatu”	6.10.2023	Restauracja „Oliwia”
68.	Wernisaż wystawy Arkadiusza Kulpy - Nie z tej bajki	6.10.2023	Pałac
69.	Marsz Nordic Walking	7.10.2023	Plener
70.	Eliminacje powiatowe do WFPDiM	11.10.2023	Kino
71.	Warsztaty Patriotyczne „Jestem Polką i Polakiem”	16.10.2023	S.P. nr 2 w Rykach
72.	Warsztaty Patriotyczne „Jestem Polką i Polakiem”	18.10.2023	S.P. nr 1 w Rykach
73.	Dzień Seniora	22.10.2023	Kino
74.	Wojewódzki Festiwal Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Śpiewający Słowik” 2023	25,26.10.2023	Kino
75.	Warsztaty florystyczne „Jesienne stroiki”	27.10.2023	Pałac
76.	Spotkanie z lokalną historią	29.10.2023	Pałac
77.	Przegląd Piosenki Patriotycznej	7.11.2023	Kino
78.	Warsztaty patriotyczne „Jestem Polką i Polakiem”	8.11.2023	Przedszkole nr 5
79.	Koncert Galowy	11.11.2023	Kino
80.	Bieg Niepodległościowy pod patronatem Burmistrza Ryk	12.11.2023	Ul. Przemysłowa
81.	Eliminacje powiatowe do Jesiennego Konkursu Recytarskiego	15.11.2023	Kino
82.	Spotkanie z lokalną historią-Wykład M. Choma-Jusińskiej „Stan wojenny na terenie Lubelszczyzny”	17.11.2023	Pałac
83.	Jubileusz KGW Ryki	22.11.2023	Pałac
84.	Turniej brydża	26.11.2023	Pałac
85.	Otwarcie Strefy Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności	27.11.2023	SP nr 2 Ryki
86.	Młodzieżowe Forum Nowych Technologii	27.11.2023	Hala sportowa
87.	Andrzejki UTW	28.11.2023	Pałac
88.	Zaduszki historyczne	29.11.2023	Pałac
89.	Wernisaż wystawy „Rzeźba” Mariana Korczyka	1.12.2023	Pałac
90.	Warsztaty dekorowania pierników	5.12.2023	Kawiarnia
91.	„Mikołajki w Kinie Renesans”	6.12.2023	Kino
92.	„Mikołajki w Hali Sportowej”	9.12.2023	Hala

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

93.	Warsztaty florystyczne „Wianki Bożonarodzeniowe”	14.12.2023	Pałac
94.	Wigilia Miejska	17.12.2023	Teren Parkowo/ Pałacowy

Zbiorcze zestawienie wydarzeń zrealizowanych w 2023 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość imprez	Ilość uczestników
1.	Wystawy (w tym: malarstwo, rysunek, rzeźba, twórczość ludowa, twórczość dziecięca)	9	1314
2.	Festiwale i przeglądy artystyczne	9	2500
3.	Koncerty, spektakle	12	5000
4.	Prelekcje, spotkania, wykłady	8	120
5.	Imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	58	1100
6.	Konkursy, turnieje, przeglądy	13	4000
7.	Konferencje, sesje popularno-naukowe	2	400
8.	Interdyscyplinarne	8	2700
9.	Warsztaty	11	170
10.	Obchody świąt narodowych i lokalnych	6	1000
11.	Stałe formy zajęć profilaktycznych w klubach	3	110
12.	Zajęcia klubowe i świetlicowe (dzieci, młodzież)	14	180
13.	Stałe formy zajęć w zespołach i klubach artystycznych, w tym UTW	13	1200
14.	Lekcje muzealne, gry terenowe	2	360

W okresie sprawozdawczym od 01 stycznia do 31 grudnia 2023 roku, Centrum Kultury i Sportu w Rykach było organizatorem, współorganizatorem, gospodarzem, partnerem, realizatorem i koordynatorem wielu wydarzeń kulturalnych wynikających z wykazu uroczystości oraz innych

przeprowadzonych z udziałem publiczności i online.

Zatrudnienie w CKiS w Rykach w roku 2023:

- pracujący ogółem (w osobach) – 25 (24,25 etatu), w tym 3 osoby zatrudnione po stażu na okres wymagany umową
- osoby zatrudnione na umowę zlecenie – 10, w tym osoby prowadzące stałe zajęcia (plastyczne, taneczne, muzyczne, robotyka, nauka gry w Orkiestrze Dętej OSP).

Kawiarnia Park Cafe

Jednym z ważnych miejsc na mapie kulturalnej Ryk jest kawiarnia Park Cafe, która mieści się w dawnym, zmodernizowanym pomieszczeniu gospodarczym, na terenie zespołu pałacowo-parkowego, w zrewitalizowanym parku miejskim, w sąsiedztwie placu zabaw i sceny parkowej. Kawiarnia jest dopełnieniem i wzbogaceniem oferty Centrum Kultury i Sportu w Rykach.

Kawiarnia Park Cafe to kolejna forma działalności, dopełniająca tę ofertę kulturalną Centrum Kultury i Sportu. Bardzo często z naszej oferty korzystają stowarzyszenia, które związane są z CKiS m.in. Uniwersytet Trzeciego Wieku czy Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Rykach. Również szkoły i przedszkola wybierają to miejsce na zorganizowane spędzenie np. Dnia Kobiet, Dnia Chłopaka, Dnia Dziecka, Mikołajek itp. W Park Cafe odbywały się przeróżne konkursy, warsztaty płatne oraz darmowe, wydarzenia promujące kawiarnię i jednocześnie CKiS.

Warsztaty gofrowe – podczas ferii zimowych brały udział dzieci w wieku szkolnym, Tłusty Czwartek – współpraca z KGW Zalesie, Walentynki oraz Dzień Kobiet – oba wydarzenia

cieszyły się licznymi rezerwacjami stolików w kawiarni, ponadto w Kinie Renesenas odbywała się degustacja produktów. Urodziny Kawiarni – ogłoszony został konkurs na Facebook oraz każdy klient został poczęstowany słodkim upominkiem, Dzień dziecka – duże wydarzenie, kilka grup przedszkoli odwiedziło kawiarnię, w tym dniu zostało przygotowane specjalne promocyjne menu dla dzieci, Zakończenie roku szkolnego – uczniowie szkół podstawowych oraz szkół średnich świętowali zakończenie roku szkolnego – wydarzenie cieszyło się bardzo wysoką frekwencją, Dożynki Gminne – ogromne wydarzenie na terenie parkowym, kawiarnia była jedynym punktem gastronomicznym, Wakacyjne animacje dla dzieci - razem z CKiS w każdą niedzielę wakacji były animacje dla najmłodszych wraz z darmową dmuchaną zjeżdżalnią. Kawiarnię licznie odwiedzały rodziny z dziećmi, Koncert z okazji rozpoczęcia oraz zakończenia wakacji na scenie Parkowej – kawiarnia była jedynym punktem gastronomicznym podczas tych wydarzeń. Półkolonie organizowane przez Face2face we współpracy z kawiarnią. Dzień chłopaka – wydarzenie cieszyło się liczną frekwencją. Warsztaty dekorowania pierników – warsztaty dla dzieci oraz dorosłych. Wigilia Miejska – duże gminne wydarzenie. Kawiarnia wyszła do klientów, w środku kawiarni można było się ogrzać, zjeść pyszne ciasta, desery oraz napić się zimowej herbaty. Przed kawiarnią, przy ognisku sprzedawano gorącą czekoladę. Podczas większości wydarzeń obowiązywały specjalne, promocyjne ceny.

Galeria Sztuki

W CKiS mieści się GALERIA SZTUKI, której głównym celem prowadzonej działalności jest organizacja wystaw zarówno malarstwa, rzeźby, fotografii, grafiki, rysunku oraz ceramiki. Są to wystawy indywidualne, zbiorowe, środowiskowe, artystów lokalnych i krajowych. Każda wystawa organizowana we współpracy z twórcą poprzedzona jest wernisażem, który jest dużym wydarzeniem kulturalnym.

SOWA – Strefa Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności

Ważnym osiągnięciem, które znacznie wpłynęło na rozszerzenie oferty CKiS było otwarcie mini centrum edukacyjnego, czyli Strefy Odkrywania, Wyobraźni i Aktywności, w skrócie zwanym SOWA. Sowa to program Ministerstwa Edukacji i Nauki, a realizowany we współpracy z Centrum Nauki Kopernik, z którego przeniesione zostały najlepsze doświadczenia edukacyjne i wystawiennicze. SOWA zlokalizowana jest w pomieszczeniach Publicznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Rykach. Mamy tam dwie sale wystawiennicze i tzw. Majsternię, w której można przeprowadzać doświadczenia i samodzielnie podejmować wyzwania logiczne, konstruktorskie i inżynierskie. Nasza Sowa powoli staje się obowiązkowym punktem, poza kinem Renesans, wycieczek szkolnych z terenu Gminy, Powiatu, a także z całej Lubelszczyzny.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Rykach jest samorządową instytucją kultury, wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury pod nr II/2009.

Na terenie miasta i gminy Ryki funkcjonują następujące placówki biblioteczne:

1. Oddział dla Dzieci w Rykach, ul. Słowackiego 1
2. Oddział dla Dorosłych w Rykach, ul. Słowackiego 1
3. Filia Biblioteczna w Bobrownikach (budynek OSP)
4. Filia Biblioteczna w Rososzy

Czytelnicy ogółem:	1 930	Wypożyczenia ogółem:	5 0774
na wsi:	281	na wsi:	5 385
w mieście:	1 649	w mieście:	45 389

Oddział dla Dzieci:	608	Oddział dla Dzieci:	10 106
Oddział dla Dorosłych:	1 041	Oddział dla Dorosłych:	35 283

Oddział dla Dzieci i Oddział dla Dorosłych w Rykach udostępnia swoje zbiory poprzez program biblioteczny MAK +. Obecnie czytelnicy zarejestrowani w naszej bibliotece mogą zdalnie rezerwować książki, mają wgląd we własne konto biblioteczne.

Wybrane formy pracy:

Wystawy i gazetki

- Gazetka z okazji 35. rocznicy śmierci Jonasza Kofty
- Gazetka o raz wystawa książek na temat Żołnierzy Wyklętych
- Wystawa literacka z okazji 160. rocznicy urodzin Marii Rodziewiczówny
- Wystawa „Stanisław Moniuszko – natchniony duchem polskich pieśni ludowych”
- „*Wojny dorosłych – historie dzieci*” – wystawa literatury wojennej dla dzieci
- „*Czytanie książek to najpiękniejsza zabawa, jaką sobie ludzkość wymyśliła*” – wystawa literacka z okazji 100. rocznicy urodzin Wisławy Szymborskiej
- Wystawa literacka z okazji 230. rocznicy urodzin Aleksandra Fredry
- „Zawsze jest pora mówić i widzieć prawdę” – wystawa literacka dotycząca Elizy Orzeszkowej, autorki „Nad Niemnem” – lektury Narodowego Czytania
- Wystawa literacka z okazji 225. rocznicy urodzin Adama Mickiewicza
- „*Misiowe lekturki*” – wystawa książek z okazji Dnia Pluszowego Misia
- „*W poszukiwaniu Św. Mikołaja*” – prezentacja nowości książkowych związanych ze świętami Bożego Narodzenia

Popołudnie z Biblioteką

- Laurka na Dzień Babci i Dziadka
- kartka walentynkowa
- Kwiaty z bibuły na Dzień Kobiet
- „Malujemy pisanki”
- Wykonujemy kartki i stroiki wielkanocne
- Lekcje rysunku
- Laurka na Dzień Matki
- Wakacyjne spotkania ze sztuką

- Wykonujemy jesienne wieńce na drzwi
- Robimy figurki z masy solnej
- Robimy kotyliony
- „Mistrz i uczeń” - malujemy akwarelami
- Zakładka do książki
- Robimy ozdoby choinkowe
- Robimy stroiki bożonarodzeniowe i kartki świąteczne

Spotkania autorskie

- Marta Lenkowska – 15.06
- Katarzyna Enerlich – 22.09
- Halina Majewska – Musińska - 4.10
- Monika Oworuszko – 6.10
- Andrzej Myrta – 16.11
- Mirosław Czarny – 20.11

Warsztaty

- „Jak powstaje komiks?” - warsztaty
- „Sobótka w Bobrownikach” – warsztaty wicia wianków
- „Nowoczesny senior” – warsztaty komputerowe
- Rodzinne, plastyczne warsztaty bożonarodzeniowe w czasie Wigilii Miejskiej
- Warsztaty przyrodnicze w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Sobieszynie.
- Warsztaty "Zero waste"
  - „Las w szkle”
  - Lalki – motanki
  - Nitką malowane
  - warsztaty zielarsko – kosmetyczne „Naturalne kosmetyki”
  - Warsztaty zielarsko – kosmetyczne „Moc kasztanów”

- malujemy EKO – TORBY /sfinansowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii/
  - malujemy eko worko – plecaki /sfinansowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii/
  - tworzymy naszyjniki z t-shirtów /sfinansowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii/
  - odnawiamy koszulki /sfinansowane z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii/
- „Joga dla początkujących”

Szkolenia

- Program MAK+
- Szkolenie RODO dla pracowników MGBP
- Seminarium szkoleniowe bibliotekarzy powiatu ryckiego – 17.05.2023
- Seminarium szkoleniowe bibliotekarzy powiatu ryckiego – 15.11.2023

Lekcje biblioteczne, wycieczki, spotkania w przedszkolach

- „Spotkanie z książką w przedszkolu” – lekcje biblioteczne dla przedszkolaków
- „Pierwsza wizyta w bibliotece” (Centrum Edukacji i Rozwoju dla Najmłodszych)
- „Zasady korzystania z biblioteki”
- „Moja biblioteka” – lekcja biblioteczna dla uczestników Ośrodka Rewalidacyjnego w Rykach
- „Magiczny świat książki” – lekcja biblioteczna dla przedszkolaków z Centrum Edukacji i Rozwoju dla Najmłodszych
- Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania – uczniowie ZPO w Rososzy
- Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania – Ośrodek Rewalidacyjno – Wychowawczy

Koło Zielarskie „Melisa”

- „Lecznicze właściwości konopi i ich zastosowanie”
- Właściwości sody oczyszczonej
- udział w warsztatach kosmetyczno – zielarskich w ramach projektu „EKologiczna Biblioteka”

Koło Koronkarskie

Działa przy Oddziale dla Dorosłych w Rykach od wielu lat. Skupia osoby, które biegle posługują się szydełkiem, ale również te, które chcą się dopiero nauczyć szydełkowania. Grupa liczy 8 osób. Spotykają się one co drugi wtorek by wspólnie szydełkować, uczyć się od siebie, wymieniać doświadczeniami, a także by zaprezentować innym efekty swojej pracy.

PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ BIBLIOTEKĘ W 2023 ROKU

1. TYDZIEŃ BIBLIOTEK (8 – 15 maja 2023 r.)

Tydzień Bibliotek to ogólnopolski program, realizowany od 2004 roku przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, zwraca uwagę szerokiej opinii publicznej wokół problematyki upowszechniania czytelnictwa, roli bibliotek w życiu społecznym i kulturalnym oraz sprzyja popularyzacji różnorodnych form pracy z czytelnikami. Jest akcją społeczną angażującą wszystkie rodzaje bibliotek, centra kultury, placówki oświatowe, wydawnictwa, media oraz władze lokalne w ukazanie znaczenia książki dla kultury i postępu cywilizacyjnego, rozwoju intelektualnego, zwłaszcza młodego pokolenia, promocję zawodu bibliotekarza. Realizacja programu odbywa się w maju i rozpoczyna się z **Dniem Bibliotekarza i Bibliotek - 8 maja**. Hasłem w roku 2023 było: **„Moja, Twoja, Nasza – BIBLIOTEKA!”**

W ramach obchodów Tygodnia Bibliotek Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Rykach zorganizowała m. in. następujące wydarzenia:

- „Amnestia – tydzień bez kar” dla czytelników opóźniających się ze zwrotem książek
- „Książka za uśmiech” – cykliczna akcja promująca czytelnictwo
- Prezentacja zakupionych nowości wydawniczych w mediach społecznościowych

2. DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI

Dyskusyjne Kluby Książki to wspólny projekt Instytutu Książki i Bibliotek Wojewódzkich. Pomysł oparty jest na założeniu, że potrzebne są miejsca, w których można rozmawiać o wspólnie czytanych książkach oraz, że nie trzeba być krytykiem, by czerpać przyjemność

z dyskusowania o literaturze. Celem klubów jest także ożywienie środowisk skupionych wokół bibliotek oraz zachęcenie samych bibliotekarzy do kreowania mody na czytanie.

Moderatorem DKK przy Oddziale dla Dorosłych MGBP w Rykach jest pani Justyna Wojtaś. Spotkania DKK odbywają się z reguły raz w miesiącu. Klub liczy 12 członków. W ramach działalności DKK włączył się m. in. w spotkania autorskie czy Narodowe Czytanie.

3. „MAŁA KSIĄŻKA – WIELKI CZŁOWIEK”

Pilotażowy projekt skierowany do trzylatków, który rozpoczął się we wrześniu 2018 roku. Obecnie każde dziecko w wieku przedszkolnym (4-6 lat), które odwiedzi bibliotekę biorącą udział w projekcie, otrzymuje w prezencie Wyprawkę Czytelniczą, a w niej: książkę „Pierwsze czytanki dla...” dostosowaną pod względem formy i treści do potrzeb przedszkolaka oraz Kartę Małego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece, zakończoną wypożyczeniem minimum jednej książki z księgozbioru dziecięcego, Mały Czytelnik otrzymuje naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostanie uhonorowany imiennym dyplomem potwierdzającym jego czytelnicze zainteresowania. W Wyprawce znajduje się również coś dla rodziców – przygotowana dla nich broszura informacyjna przypomni o korzyściach wynikających z czytania dzieciom oraz podpowie, skąd czerpać nowe inspiracje czytelnicze. Dzięki akcji dziecko pozna ważne miejsce na czytelniczej mapie dzieciństwa (bibliotekę) i zostanie pełnoprawnym uczestnikiem życia kulturalnego. Projekt realizowany jest w ramach ogólnopolskiej kampanii promującej czytanie generacyjne „Mała książka – wielki człowiek”.

4. NARODOWY PROGRAM ROZWOJU CZYTELNICTWA

Od kilkunastu lat MGBP w Rykach pozyskuje środki na zakup nowości wydawniczych. Dzięki temu projektowi udało się nam zakupić wiele nowości do wszystkich naszych placówek bibliotecznych. W 2023 r. w ramach **Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025** **Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych** Kierunek interwencji **1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych** Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Rykach pozyskała **12 383,00 zł** na zakup nowości wydawniczych.

W ramach zadania zakupione zostały książki dla dzieci, dla dorosłych oraz literatura popularnonaukowa. Książki zostały nabyte do Oddziału dla Dzieci i Oddziału dla Dorosłych

w Rykach. Ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakupiono łącznie 458 egz. książek, w tym:

- 80 egz. – literatura piękna dziecięca i młodzieżowa
- 315 egz. – literatura piękna dla dorosłych
- 63 egz. – literatura popularnonaukowa.

Do Oddziału dla Dzieci w Rykach zakupiono 80 egz. literatury dziecięcej i młodzieżowej oraz 15 literatury popularnonaukowej.

Do Oddziału dla Dorosłych w Rykach zakupiono 315 egz. literatury pięknej dla dorosłych oraz 48 egz. literatury popularnonaukowej.

5. NARODOWE CZYTANIE.

Akcja **Narodowe Czytanie** organizowana jest przez Prezydenta RP od 2012 roku. Została zainicjowana wspólną lekturą *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza. W 2013 roku w całej Polsce odbyło się czytanie dzieł Aleksandra Fredry, a podczas następnych edycji przeczytano kolejno: *Trylogię* Henryka Sienkiewicza oraz *Lalkę* Bolesława Prusa, *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza, *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego, *Przedwiośnie* Stefana Żeromskiego, nowele polskie, *Balladynę* Juliusza Słowackiego. W 2023 roku Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna we współpracy z Publiczną Szkołą Podstawową nr 2 w Rykach uroczyście czytała „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej. W czytaniu wzięła udział młodzież z klas ósmych oraz nauczyciele ze Szkoły Podstawowej nr 2, a także członkowie Dyskusyjnego Klubu Książki, działającego przy Oddziale dla Dorosłych MGBP w Rykach wraz z bibliotekarkami. Gościliśmy również p. Ryszarda Bieńczyka – Przewodniczącego Rady Miejskiej w Rykach, p. Hannę Witek – Prezesa Towarzystwa Przyjaciół Ryk, p. Donatę Łukasiak – dyrektor CKiS w Rykach oraz w zastępstwie proboszcza ryckiej parafii ks. Mirosława Gorzałę.

6. "EKOLOGICZNA BIBLIOTEKA" – PROJEKT REALIZOWANY W RAMACH PROGRAMU „PARTNERSTWO DLA KSIĄŻKI”, z którego pozyskaliśmy kwotę 20850,00 ZŁ.

Projekt skierowany był do wszystkich grup odbiorców, czyli dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów. Jego celem było pokazanie biblioteki jako nowoczesnej placówki, w której można nie tylko wypożyczyć książkę, ale też rozwijać swoje pasje i zainteresowania, pogłębiać i zdobywać

nowe umiejętności. Zaplanowane przez nas działania pozwoliły również na integrację odbiorców. Realizowane zadania były dostosowane do potrzeb i możliwości wszystkich uczestników, tak aby nikt nie czuł się wykluczony i pominięty. Szczególnie ważne było dla nas wzmocnienie funkcji Miejsko - Gminnej Biblioteki Publicznej w Rykach jako placówki animującej kulturę oraz aktywizującej i jednoczącej naszą społeczność lokalną. Celem projektu było rozszerzenie zakresu usług biblioteki i dostosowanie ich do potrzeb czytelników oraz wzmocnienie funkcji biblioteki jako ośrodka animującego kulturę i aktywizującego społeczność lokalną. Wykorzystując pozycję biblioteki jako miejsca neutralnego i otwartego dla wszystkich poruszyliśmy bardzo aktualny dziś temat ekologii. Zmiany w środowisku postępują błyskawicznie, a ich konsekwencje już teraz zaczynają być tragiczne w skutkach dla nas i całych ekosystemów. Różnorodność zaplanowanych przez nas działań miała na celu pokazanie, że współczesna biblioteka to instytucja otwarta na społeczeństwo i jego potrzeby, szybko reagująca na zmieniające się czasy, rozwój technologii, oczekiwania użytkowników. Choć książki w bibliotece zawsze były i będą najważniejsze, to oprócz ich wypożyczania, dzieje się mnóstwo innych rzeczy. Projekt w dużej mierze polegał na inspirowaniu naszych czytelników i rozwijaniu ich pasji. Dzięki niemu zacieśniliśmy również współpracę z naszymi dotychczasowymi partnerami, których zaangażowanie było dla nas ogromnym wsparciem.

1. **Warsztaty "Zero waste"** - cykl warsztatów upcyklingu i ekologicznego rękodzieła skierowany do wszystkich grup odbiorców. Uczestnicy warsztatów dowiedzieli się jak rzeczom starym i przeznaczonym do wyrzucenia dać drugie życie. "Lalki motanki", „Nitką malowane”, "Las w słoiku" i "Naturalne kosmetyki" to wybrane warsztaty, podczas których nasi uczestnicy nabyli nowe lub rozwinęli już posiadane umiejętności.

2. **Warsztaty "Powietrze, woda, recykling"** - przy wykorzystaniu książek o tematyce ekologicznej przeprowadzone były przez doświadczonych animatorów i skierowane do młodszych uczestników projektu. Celem warsztatów było rozwijanie świadomości ekologicznej już u najmłodszych, żeby ich pokolenie nie było bezmyślne i tylko konsumpcyjne. Na warsztatach dzieci dowiedziały się m. in. jakie mogą być naturalne źródła energii. Każde z dzieci zabrało również do domu posadzoną własnoręcznie roślinkę.

3. **Spotkania autorskie, spektakle** - skierowane zarówno do młodszych, jak i starszych uczestników naszego projektu. Spotkaliśmy się z autorami, którym bliskie są tematy ekologii, ochrony naszego

dziedzictwa przyrodniczego, naszych tradycji (Katarzyna Enerlich, Monika Oworuszko). Dzieci obejrzały także spektakl teatru TAK z Radomia pt.: „Śmieciaki ratują świat”.

4. Życ ekologicznie to również dbać o swoje zdrowie. Tego nauczyliśmy się na warsztatach **"W zdrowym ciele, zdrowy duch – joga dla początkujących"**. Joga to świadomy relaks połączony z praktyką uważności - dotyczącej ciała, oddechu myśli i emocji. Skupiając się na swoich myślach, odczuciach pojawiających się w trakcie sesji jogi, można odciągnąć uwagę od codziennych zmartwień i problemów, i choć przez chwilę być "tu i teraz". Ma to na pewno pozytywny wpływ na nasze zdrowie psychiczne i fizyczne.

5. **Wyjazd integracyjny połączony z warsztatami przyrodniczymi** (ścieżka dendrologiczna, ptaki znane i mniej znane) w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Sobieszynie był doskonałą okazją do zacieśnienia więzi między młodszym i starszym pokoleniem.

6. **Podsumowanie projektu: prezentacja multimedialna oraz wystawa fotograficzna** w siedzibie MGBP oraz zamieszczona na stronie biblioteki i w jej mediach społecznościowych, dokumentująca działania projektowe.

3. Sport

W styczniu 2022 roku Gmina Ryki przeprowadziła otwarty konkurs ofert w zakresie wspierania kultury fizycznej i sportu na 2022 r.

Powołana Komisja Konkursowa dokonała otwarcia i przystąpiła do sprawdzenia ofert pod względem formalnym oraz zgodności treści zadania z zapisami statutowymi podmiotu. Rozpatrzone i dokonano oceny formalnej ofert na następujące zadania.

W poniżej tabeli przedstawiono wysokość przyznanych kwot poszczególne dziedziny sportowe w latach 2021 – 2022

Dziedziny sportu	2021	2022	2023
Piłka Nożna	202 000 zł	212 000 zł	215 000 zł
Tenis Stołowy	46 000 zł	36 000 zł	36 000 zł
Trójbój Siłowy i Wyciskanie Sztangi Leżąc	18 000 zł	18 000 zł	18 000 zł
Koszykówka	10 000 zł	14 000 zł	14 000 zł
Karate tradycyjne	10 000 zł	10 000 zł	10 000 zł

Na realizację zadań konkursowych w budżecie Gminy Ryki na rok 2023 zabezpieczono środki w wysokości: 293 000,00 zł.

W roku 2023, zgodnie ze zmienionym statutem, działalność CKiS została rozszerzona o sport. Hala sportowa została uroczystie otwarta w dniu 22 marca 2023 roku i rozpoczęła swoją działalność.

Zgodnie z określonymi celami hala ma służyć przede wszystkim mieszkańcom Gminy, a w szczególności dzieciom i młodzieży szkolnej, którzy w sposób zorganizowany i nieodpłatnie mogą z niej korzystać w godzinach od 9 do 14, od poniedziałku do piątku. W godzinach popołudniowych na hali odbywają się różnorodne zajęcia sportowe, w tym prowadzone przez instruktorów Centrum Kultury i Sportu oraz prowadzone na podstawie odrębnych umów. Ponadto na hali organizowane są wydarzenia o charakterze sportowym, kulturalnym, edukacyjnym,

informacyjnym, promocyjnym i rekreacyjnym.

Hala sportowa to wielofunkcyjny obiekt o powierzchni użytkowej ok. 2,7 tys. mkw. i trybunach, na których może zasiąść 350 osób. Jest to jednocześnie miejsce, w którym można organizować koncerty i wydarzenia na ponad tysiąc osób.

Sala gier przeznaczona jest do różnorodnych gier zespołowych: piłki koszykowej, siatkowej, halowej piłki nożnej, piłki ręcznej. Posiada również kurtyny, które umożliwiają podział przestrzeni na mniejsze przestrzenie treningowe. Do każdej z wymienionych dyscyplin posiadamy sprzęt niezbędny do przeprowadzania rozgrywek czy zajęć edukacyjnych. Obok sali znajdują się: szatnie umożliwiające wydzielenie czterech przebieralni, zespoły sanitarne, w tym dla osób niepełnosprawnych, pomieszczenia dla sędziów, trenerów oraz magazyn sprzętu.

Ponadto w obiekcie znajdują się 2 boiska do squasha, siłownia, sala fitness, 2 gabinety specjalistyczne wyposażone w stół do masażu i łazienkę, recepcja, pomieszczenia socjalne i biura. Obiekt jest klimatyzowany, wyposażony w monitoring i całodobową ochronę. Przy budynku znajduje się parking.

Kalendarium imprez na Hali Sportowej

1. Dzień sportu 06.04.2023.
2. Majówka na sportowo 02.05.2023.
3. Samoobrona dla kobiet - maj 2023.
4. Trening siłowy TRX maj - sierpień 2023.
5. Samorządowe Przedszkole nr 5 im. Ewy Szelburg-Zarembiny w Rykach (odwiedziny) 12.05.2023.
6. Fitness dla kobiet (2 razy w tygodniu) kwiecień-czerwiec 2023.
7. Gimnastyka dla dzieci (2 razy w tygodniu) kwiecień-czerwiec 2023.
8. Gimnastyka dla seniora (1 raz w tygodniu) kwiecień-czerwiec 2023.
9. Dzień Dziecka - 01.06.2023.
10. Turniej squash - 28.06-01.07.2023.
11. Sportowe czwartki w wakacje lipiec-sierpień 2023.
12. Finał Chidori League (Klub Karate Tradycyjnego) - 17.06.2023.
13. Charytatywny mecz siatkarski - 24.06.2023.
14. Samoobrona kobiet-zaufaj Wojsku (WCR Puławy) - 19-20.07.2023.

15. Pokaz zajęć fitness (Dni Ryk) - 02.09.2023.

16. Jesienny Marsz Nordic Walking - 23.09.2023.

17. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Rykach (odwiedziny) Dzień Sportu - 22.09.2023.

18. Samorządowe Przedszkole nr 2 im. Marii Kownackiej z grupami integracyjnymi w Rykach (odwiedziny) - 21.09.2023.

19. II Marsz Nordic Walking - 07.10.2023.

20. Rozpoczęcie zapisów do Ryckiej Ligii Piłki Nożnej - 29.09.2023.

21. Rozpoczęcie rozgrywek Ryckiej Ligii Kosza I kolejka RLK - 07.10.2023.

22. II kolejka Ryckiej Ligii Kosza - 14.10.2023.

23. Różowy Marsz Nordic Walking - 28.10.2023.

24. III kolejka Ryckiej Ligii Kosza - 28.10.2023.

25. IV kolejka Ryckiej Ligii Kosza - 04.11.2023.

26. XIII Bieg Niepodległości o Puchar Burmistrza Ryk Jarosława Żaczka - 12.11.2023.

27. V kolejka Ryckiej Ligii Kosza (półfinał) - 12.11.2023.

28. Turniej towarzyski młodzieży Basket Ryki - 18.11.2023.

29. Finał Ryckiej Ligii Kosza - 18.11.2023.

30. MCF Madness Cage Fighting 9 - 25.11.2023.

31. Młodzieżowe Forum Nowych Technologii - 27.11.2023.

32. Turniej Piłki Nożnej szkół ponadpodstawowych LZS – 01.12.2023.

33. Festiwal Dmuchańców - 02-03.12.2023.

34. Turniej siatkarski LZS - 06.12.2023.

35. Mikołajki - 09.12.2023.

36. Turniej LZPN dla chłopców z rocznika 2015 - 10.12.2023.
37. XXIX Halowy Turniej Piłki Nożnej (I kolejka) - 10.12.2023.
38. Turniej piłki ręcznej w ramach rozgrywek Igrzyska Dzieci - 11.12.2023.
39. Turniej Halowej Piłki Nożnej VI Memoriał Andrzeja Zakrzewskiego PSZS (szkoły średnie) - 12.12.2023.
40. Turniej Piłki Ręcznej PSZS - 14.12.2023.
41. ZSZ nr 1 im. Władysława Korżyka w Rykach (oferta) - 15.12.2023.
42. XX Turniej Halowej Piłki Nożnej Ryckie Orliki PSZS (dzieci z rocznika 2012 i młodszy) - 16.12.2023.
43. XXIX Halowy Turniej Piłki Nożnej (II kolejka) - 16.12.2023.
44. XXIX Halowy Turniej Piłki Nożnej (III kolejka) - 23.12.2023.
45. Świąteczne zgrupowanie Karate - 27.12.2023.
46. XXIX Halowy Turniej Piłki Nożnej (IV kolejka) - 30.12.2023.

Zajęcia i usługi;

1. Masaż Kobido.
2. Masaż klasyczny, leczniczy,relaksacyjny, sportowy.
3. Akrobatyka dla dzieci.
4. Zumba.
5. Fitness.
6. Salsation fitness.
7. Karate.
8. Treningi siatkarskie dla dzieci.

Zajęcia prowadzone przez instruktorów CKiS:

1. Balet dla dzieci.
2. Taniec nowoczesny dla dzieci.
3. Gimnastyka dla dzieci.
4. Fitness dla kobiet.
5. TRX.
6. Squash.
7. Tenis stołowy.

W roku 2023 w ramach zadania „Budowa hali sportowo-widowiskowej w Rykach” celem wyposażenia budynku dokonano zakupu sprzętu sportowego. Zakupiono atklas ośmiostanowiskowy, kosze najazdowe – 2 sztuki, stojaki z kompletem hantli – 2 sztuki, buieźnie elektryczne -2 sztuki, orbitrek – 2 sztuki. Ponadto piłki, słupki, siatki, bramki maty zabezpieczające podłogę, kotary rozdzielające boisko Wartość zadania dla 641 135,93 zł brutto (po doliczeniu VAT).

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

Ponadto dokonano końcowego rozliczenia inspektora nadzoru sprawującego nadzór inwestorski nad zadaniem „Budowa hali sportowo-widowiskowej w Rykach”.

Wartość zadania 9 077,55 zł netto (po doliczeniu VAT).

XI. POMOC SPOŁECZNA

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rykach działa zgodnie z planem wydatków na rok 2023 przyjęty uchwałą budżetową na zadania z zakresu rodziny, pomocy społecznej i edukacyjnej opieki wychowawczej, który wynosił po zmianach: 14 057 448,07zł w tym na zadania zlecone – 8 924 127,00 zł (19 154 352, 37 zł w 2022r. 29 217 907,00 zł w 2021r.) i na zadania własne gminy – 4 579 392,16zł (4 331 570,57 zł w 2022 r. 4 174 791,00 zł w 2021 r.) W 2023 roku Ośrodek wydatkował kwotę – 13 691 127,96zł, co stanowi 97,39 % całego budżetu OPS (22 935 036,41 zł w 2022 r., natomiast w 2021 r. była to kwota 32 941 279,98 zł).

Lp.	Wydatki poniższe dotyczą:	PLAN	Wykonanie w zł	Wykonanie w %
1	Domy pomocy społecznej	389 489,00	389 488,89	100,00
2	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4 950,00	4 910,75	99,21
3	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	45 000,00	44 681,00	99,29
4	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	212 418,40	192 677,42	90,71
	Świadczenia społeczne- zasiłki celowe	30 291,00	29 248,00	96,56
	Świadczenia społeczne - zasiłki okresowe	165 561,00	146 863,02	88,71

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

	Świadczenia społeczne - zasiłki okresowe UKR	16 566,40	16 566,40	100,00
5	Zasiłki stałe	527 959,00	519 944,84	98,48
6	Ośrodki pomocy społecznej	2 361 774,00	2 262 013,94	95,78
	zadania własne	2 001 060,00	1 902 972,09	95,10
	dofinansowanie do zadań własnych	355 115,00	353 443,19	99,53
	zadania zlecone	5 599,00	5 598,66	99,99
7	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	343 407,90	342 062,44	99,61
	zadania własne	335 739,90	334 682,02	99,68
	zadania zlecone	7 668,00	7 380,42	96,25
8	Pomoc w zakresie dożywiania	250 691,20	247 064,20	98,55
	zadania własne	48 250,00	47 622,20	98,70
	dofinansowanie do zadań własnych	193 200,00	190 488,80	98,60
	dofinansowanie do zadań własnych UKR	9 241,20	8 953,20	96,88
9	Pozostała działalność	102 483,66	102 469,49	99,99
	dodatek gazowy	16 202,56	16 196,59	99,96
	Korpus Wsparcia Seniorów	20 000,00	19 991,80	99,96
	Schroniska	66 281,10	66 281,10	100,00
10	Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej	346 884,71	309 566,71	89,24
	dodatek węglowy	186 660,00	186 660,00	100,00
	jednorazowe świadczenie pieniężne 300 zł UKR	5 202,00	4 284,00	82,35
	świadczenie pieniężne 40 zł UKR	119 022,71	115 622,71	97,14

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

	sprawienie pogrzebu UKR	3 000,00	3 000,00	100,00
	Polityka Senioralna FES+	33 000,00	0,00	0,00
11	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	126 330,00	76 940,00	60,90
	zadania własne	17 250,00	14 172,00	82,16
	dofinansowanie do zadań własnych	103 000,00	56 688,00	55,04
	pomoc materialna UKR	6 080,00	6 080,00	100,00
12	Świadczenie wychowawcze	2 000,00	2 000,00	100,00
13	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	8 983 682,04	8 843 460,29	98,44
	zadanie zlecone	8 745 000,00	8 619 525,92	98,57
	zadanie własne	56 108,00	43 193,03	76,98
	UKR	182 574,04	180 741,34	99,00
14	Karta Dużej Rodziny	5 177,00	4 355,00	84,12
15	Wspieranie rodziny	73 889,16	73 889,16	100,00
	ASYSTENT RODZINY - zadanie własne	62 768,16	62 768,16	100,00
	ASYSTENT RODZINY- dofinansowanie do zadania własnego	11 121,00	11 121,00	100,00
16	Rodziny zastępcze	36 000,00	35 756,15	99,32
17	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	77 050,00	77 047,13	100,00

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

18	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	166 262,00	162 800,55	97,92
	składki - zadanie zlecone	158 882,00	155 420,55	97,82
	składki UKR	7 380,00	7 380,00	100,00
		14 055 448,07	13 691 127,96	97,41

Realizacja zadań ośrodka przedstawia się następująco:

- 1) 12 osobom zapewniono pobyt w Domu Pomocy Społecznej, (w 2022 r. zapewniono pobyt 10 osobom za które poniesiono odpłatność w wysokości 313 267,35zł, natomiast w 2021 r. za 9 osób w wysokości 231 225,35zł,
- 2) w ramach zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w gminie Ryki została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty” w 39 rodzinach oraz przeszkolono nowych członków zespołu interdyscyplinarnego, (w 2022r. w 28 rodzinach, natomiast w 2021 r. w 44 rodzinach),
- 3) dla 65 osób pobierających zasiłki stałe opłacono 753 składki na ubezpieczenie zdrowotne, (w 2022r. dla 74 osób na kwotę 44 716,38zł, natomiast w 2021r. za 76 osób na kwotę 37 912,29zł),
- 4) z pomocy w postaci zasiłku celowego skorzystało 27 osób, (w roku 2022 również 27 osób na kwotę 14 200,00zł, natomiast w 2021 r. 77 osób na kwotę 38 600,00 zł). Z pomocy w formie specjalnego zasiłku skorzystały 3 osoby (w 2022r. 7 osób na kwotę 2 900,00 zł, natomiast w 2021 r. 7 osób na kwotę 8 850,00 zł). Oraz 1 osoba skorzystała z pomocy w formie biletu kredytowanego. Sprawiono 6 pogrzebów, z czego za 4 gmina poniosła odpłatność (w 2022 r. sprawiono dwa pogrzeby na kwotę 2 200,00zł. Zasiłki okresowe wypłacono 111 osobom,

a 482 świadczenia, (w 2022r. wypłacono również 111 osobom tj. 482 świadczenia na kwotę 186 413,55 zł, natomiast w 2021r. wypłacono dla 129 osób na kwotę 206 778,98zł),

5) zasiłki stałe otrzymało 85 osób, a 836 świadczeń, (w 2022 r. zasiłki stałe otrzymały 82 osoby na kwotę 523 126,40zł, natomiast w 2021r. 84 osoby na kwotę 431 162,71 zł),

6) wypłacono wynagrodzenie i pochodne pracownikom OPS w Rykach pracującym na Ustawie o pomocy społecznej, zakupiono materiały oraz zrobiono opłaty za media, a także wypłacono jednemu opiekunowi wynagrodzenie należne z tytułu sprawowania opieki opiekunowi prawnemu wypłacono łącznie z kosztami obsługi w kwocie 5 598,66 (analogicznie w 2022 r. oraz 2021 r.),

7) z pomocy w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystała 1 osoba w tym 1 dziecko, ponosząca odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w 2022 r. skorzystało 6 osób w tym 2 dzieci ponoszących odpłatność, natomiast w 2021r. skorzystało 7 osób w tym 3 dzieci wszyscy ponosili odpłatność), natomiast w postaci usług opiekuńczych skorzystało 60 osób w tym 2 osoby były częściowo zwolnione z odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze, (w 2022 r. skorzystały 73 osoby w tym 2 osoby były częściowo zwolnione z odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze, w 2021 r. z tej formy pomocy skorzystało 66 osób w tym 2 osoby były częściowo zwolnione z odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze).

8) z pomocy w ramach Rządowego Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2023r. w formie zasiłku celowego na żywność skorzystało 122 rodziny, wypłacono 606 świadczeń, (w 2022 r. skorzystało 138 rodzin wypłacono 597 świadczeń, w 2021r. skorzystało 162 rodziny i wypłacono 687 świadczeń) natomiast w formie posiłku skorzystało 110 dzieci i młodzieży z 56 rodzin w liczbie 12 641 posiłków, (w 2022r. z posiłku skorzystało 107 dzieci z 50 rodzin w liczbie 10 709 posiłków, natomiast w 2021r. skorzystało 88 dzieci z 46 rodzin z liczbą 8879 posiłków).

9) w ramach pozostałej działalności :

- dodatek gazowy - rozpatrzono i wypłacono 88 wniosków dotyczących podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych;

- Korpus Wsparcia Seniorów – zakupiono 19 opasek dla osób w wieku 65 i więcej oraz opłacono abonament polegający na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość;
- 4 osobom opłacono pobyt w Schroniskach (w 2022r. opłacono pobyt 5 osobom, natomiast w 2021r. za 3 osoby poniesiono koszt pobytu w schroniskach).

10) w ramach pozostałych działań w zakresie polityki społecznej:

- dla 61 gospodarstw domowych wypłacono dodatek węglowy w kwocie 183 000,00zł natomiast w 2022r. ten dodatek wypłacono dla 3517 gospodarstw domowych w kwocie 10 551 000,00zł,
- wypłacono 14 jednorazowych świadczeń pieniężnych na podstawie art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (300zł) wraz z kosztami obsługi, natomiast w roku 2022r. wypłacono 449 świadczeń,
- wypłacono 4 wnioskodawcom za 11 obywateli Ukrainy świadczenia pieniężne na podstawie art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (40zł) z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia wraz z kosztami obsługi, (natomiast w 2022r. za 350 obywateli Ukrainy na kwotę 1 003, 305,29zł),
- sprawiono jeden pogrzeb obywatelowi Ukrainy;

11) pomoc materialną o charakterze socjalnym w formie stypendiów socjalnych udzielono 67 uczniom w tym 7 uczniom z Ukrainy, natomiast w 2022r. udzielono 99 uczniom na łączną kwotę 98 420,00zł w tym 13 uczniom z Ukrainy na kwotę 8 420,00zł w 2021r. stypendiów socjalnych udzielono 144 uczniom na łączną kwotę 98 540,00zł,

12) świadczenia wychowawcze – wydatki dotyczyły obsługi koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego, (w roku 2022r. świadczenia wychowawcze otrzymało 2067 rodzin w tym 17 487 świadczeń na łączną kwotę 8 718 024,03zł, natomiast w 2021 r. otrzymało 2350 rodzin na kwotę 21 123 474,72zł),

13) świadczenia rodzinne wypłacono dla 993 rodzin polskich (w 2022 r. dla 1085 rodzin natomiast w 2021 r. wypłacono dla 1147 rodzin) oraz 19 rodzinom z Ukrainy (natomiast w 2022 r. dla 31 rodzin z Ukrainy w tym:

- 333 rodziny PL + 16 UKR, które pobrały zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, (w 2022 r. 439 rodzin, które pobrały zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, natomiast 31 rodzin z Ukrainy, natomiast w 2021r. 562 rodziny Polskie),

- 758 rodzin PL + 7 UKR skorzystało ze świadczeń pielęgnacyjnych i zasiłków pielęgnacyjnych (w 2022r. 711 rodzin skorzystało ze świadczeń pielęgnacyjnych i zasiłków pielęgnacyjnych w tym 1 rodzina z Ukrainy, natomiast w 2021r skorzystały 403 rodziny),

- 74 rodziny PL + 2 UKR otrzymały jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka (w 2022 r. 102 rodziny w tym 1 rodzina z Ukrainy, natomiast w 2021 r. 109 rodzin),

- 44 rodziny PL + 3 UKR otrzymały świadczenia rodzicielskie (w 2022 r. 55 rodzin w tym 1 rodzina z Ukrainy, natomiast w 2021r. 73 rodziny otrzymały świadczenia rodzicielskie),

- świadczenie „za życiem” wypłacono 4 rodzinom (w 2022 r. świadczenie wypłacono 2 rodzinom, natomiast w 2021r. w/w wypłacono 1 rodzinie),

- świadczenia z funduszu alimentacyjnego pobrało 68 wnioskodawców to 1008 świadczeń (w 2022r. 75 wnioskodawców na kwotę 525 029,98zł to 1138 świadczeń , natomiast w 2021r. 100 wnioskodawców na kwotę 656 246,90zł to 1519 świadczeń;

14) realizując ustawę o Karcie Dużej Rodziny złożono 231 wniosków w tym: 34-zgłoszenie nowej rodziny; 168 wniosków – zgłoszenie nowej rodziny składającej się wyłącznie z rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu łącznie przynajmniej tyle dzieci bez względu na ich wiek; 8- przyznanie duplikatu, 7- uzupełnienie rodziny, 8- nowa osoba w rodzinie, 6- przedłużenie terminu ważności, 474 karty elektroniczne, 469 kart tradycyjnych (w 2022r.wydatki poniesione na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny to 3508,16zł dotyczy 225 wniosków w tym: 54 – zgłoszenie nowej rodziny, 3 wnioski – zgłoszenie nowych członków rodziny, 6 wniosków o uzupełnienie rodziny, 550 kart elektronicznych, 54 kart tradycyjnych. W 2021r. wydatki poniesione na realizację ustawy o Karcie Dużej Rodziny to kwota 869,90zł dotyczyły 88 wniosków w tym: 36 – zgłoszenie nowej rodziny, 19 – zgłoszenie nowej rodziny składającej się wyłącznie z rodzica, 3 wnioski dla zgłoszenia

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

nowego członka rodziny, 3 wnioski o uzupełnienie rodziny, 13 wniosków dla osób, które były już jej posiadaczami, 9 wniosków o wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny, 5 wniosków o przyznanie karty elektronicznej jako druga forma karty),

15) 13 rodzin objętych jest pomocą asystenta rodziny (w 2022 r. pomocą asystenta rodziny było objętych 12 rodzin, natomiast w 2021 r. asystent pracował z 10 rodzinami),

16) 6 dzieciom opłacono pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej,

17) 4 dzieciom opłacono pobyt w instytucjonalnej pieczy zastępczej,

Koszty za pobyt 11 ogółem dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej oraz pobyt w instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2022r. wynosiły 100 583,76 zł, natomiast w 2021 r. wydatki wynosiły 114 413,27 zł za 10 dzieci,

18) opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów (w 2022 r. kwotę 137 877,63zł, natomiast w 2021r. kwotę 99 018,48zł).

Plan dochodów w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rykach przyjęty uchwałą budżetową na 2023 rok wynosił 686 400,00zł, natomiast wpływy na koniec 2023 roku wynosiły 631 139,14 zł co stanowiło 91,95 %. (w 2022 r. plan dochodów przyjęty uchwałą budżetową na 2022 rok wynosił 660 686,00zł, natomiast wpływy na koniec 2022 roku wynosiły 698 651,79 zł co stanowiło 105,75 %, natomiast w 2021r. plan dochodów przyjęty uchwałą budżetową na 2021r. wynosił 604 300,00zł, wpływy na koniec 2021 roku wynosiły 584 423,95 zł co stanowiło 105,75%).

Lp.	Dochody dotyczą:	Plan	Wykonanie w zł	Wykonanie w %
1	Wpływy członków rodzin za DPS	9 000,00	12 000,00	133,33
2	Wpływy z lat ubiegłych zwrot PFRON	0,00	17 954,00	0,00
3	Wpływy za specjalistyczne usług opiekuńcze	182 678,91	203 552,26	111,43
4	Wpływy za specjalistyczne usług opiekuńcze	9 000,00	330,00	3,67

Raport o stanie gminy Ryki za 2023 rok

5	Wpływy za usług opiekuńcze	173 678,91	203 222,26	117,01
6	Pomoc w zakresie dożywiania - zwroty	300,00	0,00	0,00
7	Wpływy z pozostałych odsetek-dodatek węglowy	9 136,93	10 637,06	116,42
8	Odsetki od nienależnie pobranych świadczeń	136,93	137,06	100,09
9	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych -dodatek węglowy	9 000,00	9 500,00	105,56
10	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych -UKR	0,00	1 000,00	0,00
11	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych STYPENDIA	400,00	280,00	70,00
12	Świadczenia wychowawcze	500,00	3 799,44	759,89
13	Odsetki od nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych	100,00	1 337,04	1 337,04
14	Wpływ nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych	400,00	2 462,40	615,60
15	Wpływy z tyt. odsetek od funduszu alimentacyjnego	484 384,16	382 812,38	79,03
16	Odsetki od nienal.pobr. św.rodzinnego	218 384,16	196 698,47	90,07
17	Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych zaliczki alimentacyjnej	50 000,00	19 078,42	38,16
18	Wpływy zwrot nienal. pobranych świadczeń z lat ubiegłych św. rodzinnych	16 000,00	16 744,40	104,65
19	Wpływy z tyt zwrotów wypłaconych św. z funduszu alimentacyjnego	200 000,00	150 291,09	75,15
20	Wpływy z różnych dochodów KDR - duplikaty	0,00	104,00	0,00
		686 400,00	631 139,14	91,95

Za jedną osobę umieszczoną w domu pomocy społecznej rodzina partycypuje w kosztach wnosząc opłatę 1 000zł miesięcznie, a 12 000zł wpłacono za cały 2023 rok. (w 2022 r. za jedną osobę umieszczoną w domu pomocy społecznej rodzina wniosła opłatę 8 500,00 zł, natomiast w grudniu 2021r. rodzina wniosła opłatę w kwocie 249,00 zł).

Zwrot nadpłaconych składek na Państwowy Fundusz Rehabilitacji osób niepełnosprawnych za 2022r., ponieważ OPS osiągnął współczynnik zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty poniżej 25 etatów.

Dochody z tyt. zwrotów za nienależnie pobrane świadczenia rodzinne na koniec 2023 roku wynosiły 16 744,40zł, natomiast odsetki 476,51zł (w 2022r. wyniosły 24 795,28zł, natomiast odsetki wyniosły 580,39zł, w 2021r. 11 174,84zł, natomiast odsetki wyniosły 2 044,24zł

Na koniec 2023 roku wyegzekwowano 346 481,05zł na poczet wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w 2022r. wyegzekwowano 427 042,40zł, natomiast w 2021r. wyegzekwowano 192 428,61zł. Należności dłużników alimentacyjnych do zapłaty obecnie wynoszą 13 266 996,85zł (w 2022r. należności wynosiły 12 227 755,69zł, natomiast w roku 2021 należności te wynosiły 7 743,285zł (naliczenie należności dotyczy okresu od początku wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego tzn. X.2008r. do XII.2023r.) Na poczet zaliczek alimentacyjnych udało się wyegzekwować 19 078,42zł (w 2022r. udało się wyegzekwować 24 795,28zł, natomiast w 2021r. 14 477,60zł. Należność do zapłaty od dłużników alimentacyjnych na koniec 2023 roku wynoszą 655 155,45zł (w 2022r, należności wynosiły 685 172,28zł, natomiast w 2021r. 733 067,49zł). (naliczenie należności dotyczy okresu od początku wypłat zaliczek alimentacyjnych tzn. IX.2005r. do XII.2023r.)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rykach realizował program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2023 dla osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Programem objęto 13 osób (w 2022r. również 13 osób, natomiast w 2021r. objęto tą formą pomocy 9 osób. W ramach programu ustalony został limit 240 godzin dla usług opieki wytchnieniowej świadczonej w ramach pobytu dziennego dla każdego podopiecznego, jednak nie wszyscy potrzebowali takiej ilości godzin. Uczestnik programu, któremu przyznano pomoc w postaci usługi opieki wytchnieniowej nie ponosił odpłatności za usługę przyznaną w ramach programu. Do programu zostało zatrudnionych w sumie 10 opiekunek domowych na umowę zlecenie (analogicznie w 2022r. oraz 2021r).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rykach po raz siódmy przystąpił do programu operacyjnego Pomoc Żywnościowa w podprogramie 2021+. Ośrodek podpisał umowę z Bankiem Żywności w Lublinie w ramach której z pomocy skorzystało 428 osób (w 2022r. skorzystały 793 osoby, natomiast w 2021r. 622 osoby). W podprogramie na rok 2021+ paczka żywnościowa obejmowała mleko UHT-854 szt, powidła śliwkowe-427 szt, szynkę wieprzową-1281 szt, cukier-854 szt, olej rzepakowy-854 szt oraz makaron świderki-1708. Łączna waga produktów przypadających na jedną osobę wynosiła ponad 21 kg. Ośrodek wydał pulę żywności w czerwcu 2023r. Łączna waga wydanych produktów to blisko 4 tony a ich wartość to 25 491,65zł. (W podprogramie na rok 2021 paczka żywnościowa obejmowała: groszek z marchewką, makaron świderki, mleko UHT, koncentrat pomidorowy, powidła śliwkowe, filet z makreli w oleju, szynkę drobiową i wieprzową, cukier biały, olej rzepakowy. Łączna waga produktów przypadających na jedną osobę wynosiła ponad 20 kg. Ośrodek wydał całą pulę żywności w trzech terminach maj 2022r., czerwiec 2022r., wrzesień 2022r. Łączna waga wydanych produktów to ponad 16 ton a ich wartość 89 771,60zł. Natomiast w podprogramie na rok 2020 paczka żywnościowa obejmowała: makaron jajeczny, ryż biały, herbatniki, mleko UHT, groszek z marchewką, fasolkę po bretońsku, koncentrat pomidorowy, powidła śliwkowe, filet z makreli w oleju, szynkę drobiową i wieprzową, cukier biały, olej rzepakowy, pasztet drobiowy, kaszę jęczmienną, ser podpuszczkowy, buraczki wiórki, miód nektarowy wielokwiatowy, płatki owsiane, mus jabłkowy, kawę zbożową rozpuszczalną. Łączna waga produktów przypadających na jedną osobę wynosiła ponad 42 kg. Ośrodek wydał całą pulę żywności w trzech terminach maj 2021r., czerwiec 2021r. wrzesień 2021r. Łączna waga wydanych produktów to ponad 26 ton a ich wartość 130 552,60zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rykach wydał 13 osobom uprawnionym do odbioru pomocy rzeczowej w formie węgla przekazanego darowizną od Gminy Ryki 10 ton na kwotę 14 999,97 zł.

W związku z POROZUMIENIEM z dnia 15 grudnia 2020r. zawartym pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, a Gminą Ryki. Ośrodek Pomocy Społecznej w Rykach wydawał zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, na potrzeby programu „CZYSTE POWIETRZE”. W 2023 roku wydano 162 zaświadczenia, w tym 140 dla gospodarstw wieloosobowych i 22 dla gospodarstw jednoosobowych (w 2022r. Ośrodek wydał 55 zaświadczeń, natomiast w 2021r. wydano 46 zaświadczeń, w tym 37 dla gospodarstw wieloosobowych i 9 dla gospodarstw jednoosobowych).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023r. utworzono Centrum Aktywności Społecznej, które realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, w szczególności poprzez aktywizację społeczno-edukacyjną, kulturalno-oświatową, psychospołeczną, psychofizyczną oraz rekreacyjno-rozrywkową środowiska lokalnego, w szczególności osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Ponadto CAS ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz poprawę jakości życia osób 60+. W Centrum Aktywności Społecznej prowadzone są dyżury psychologa/psychoterapeuty, który pełni dyżur w środę w godzinach 12:00-13:00 oraz asystent rodziny pełniący dyżur w poniedziałek w godzinach 8:00-9:00. W ramach działalności CAS odbyły się konferencje, m.in. przeprowadzona przez Policjantów Komendy Powiatowej Policji w Rykach pt. „Bezpieczeństwo osobiste czyli jak nie dać się oszukać”, a także przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej w Rykach pt. „Udzielania pierwszej pomocy oraz zagrożeń przeciwpożarowych” połączone z wystawą rękodzieł artystycznych zaprezentowanych przez Stowarzyszenie na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną „KOŁO” w Rykach.

Działający w Ośrodku Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych służb i instytucji, łączących swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikających z pełnienia ról zawodowych. Podejmują współpracę i skoordynowane działania mające na celu pomoc osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy na terenie miasta i gminy. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele służb i instytucji, którzy działają na podstawie uchwały i Zarządzeń Burmistrza Ryk oraz porozumień zawartych pomiędzy Burmistrzem Ryk, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno - pomocowych realizują cele i zadania jakie nakłada na nich ustawa. Są one zbieżne z celami szczegółowymi Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 przyjętego uchwałą Rady Miejskiej w Rykach z dnia 22 marca 2021 r. W roku 2023 odbyło się łącznie 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, podczas których ustalano m.in. sposób realizacji zadań związanych z działalnością informacyjną i szkoleniową, analizowano bieżące problemy, ustalano konkretne działania i plany pomocy wybranych rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty. W ramach zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w gminie Ryki w 2023r. w 39 rodzinach została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty” W okresie sprawozdawczym funkcjonowało 56 grup diagnostyczno-pomocowych, których członkowie w ubiegłym roku spotkali się 92 razy. Zakończono procedurę „Niebieskie Karty” w 27 przypadkach z uwagi ustania przemocy domowej i uzasadnionego

przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej oraz w 18 przypadkach rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Planowany na rok 2024 budżet Ośrodka Pomocy Społecznej w Rykach zabezpieczyłby potrzeby wynikające ze wszystkich świadczeń, jednak otrzymane środki finansowe na rok 2024 w części gwarantowanej z budżetu państwa mogą nie wystarczyć na pokrycie wypłat świadczeń do końca roku, dlatego też tutaj. Ośrodek w razie potrzeb będzie występował do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego z prośbą o zwiększenie dotacji na poszczególne zadania.

Oprócz zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej, Ustawy o świadczeniach rodzinnych, Ustawy o pomocy osobom uprawnionych do alimentów, Ustawy o systemie oświaty (Rozdział 8a) Ośrodek Pomocy Społecznej w Rykach planuje:

1. Kontynuować zatrudnienie asystenta rodziny, który będzie wspierał rodziny i im pomagał.
2. Wydawać pomoc żywnościową zgodnie z podpisaną umową z Fundacją Bank Żywności w Lublinie na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021 – 2027 (FEPŻ) współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+).
3. Realizować wieloletni rządowy program "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028.
4. Prowadzić działalność Centrum Aktywności Społecznej, które będzie miało na celu realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w szczególności poprzez aktywizację społeczno-edukacyjną, kulturalno-oświatową, psychospołeczną, psychofizyczną oraz rekreacyjno-rozrywkową środowiska lokalnego, w szczególności osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Ponadto CAS ma na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz poprawę jakości życia osób 60+. W Centrum Aktywności Społecznej w dalszym ciągu będą prowadzone dyżury psychologa/psychoterapeuty oraz asystenta rodziny.
5. Prowadzić nabór wniosków od osób, dla których głównym źródłem ogrzewania domu/mieszkania jest gaz ziemny. Dodatek do gazu ziemnego w 2024 przewidziany jest w ramach ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych. Osoby, które

ogrzewają mieszkanie lub dom gazem, mogą otrzymać zwrot podatku VAT od ceny gazu dostarczonego w od stycznia do czerwca 2024 r.

6. Wypłacać świadczenia związane z pomocą dla uchodźców z Ukrainy.
7. Prowadzić obsługę wniosków złożonych na wypłatę dodatku węglowego, w których wnioskodawcy odwołali się od decyzji tut. Ośrodka do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Lublinie.
8. Prowadzić obsługę wniosków o dodatek osłonowy - jednorazowa pomoc finansowa, która ma częściowo zrekompensować wzrost kosztów energii elektrycznej, cen gazu i żywności.
9. W dalszym ciągu będzie wydawać zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego, na potrzeby programu „CZYSTE POWIETRZE”.
10. Kontynuować Program „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2024. Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad: dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami traktowanymi na równi z orzeczeniami o znacznym stopniu niepełnosprawności – poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.
11. Kontynuować realizację programu „Korpus Wsparcia Seniorów – Moduł II” w roku 2024 - „opaski na odległość”. Program ma na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez zwiększenie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. Program kierowany jest do osób w wieku 60 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.
12. Brać udział w Programie „Ogólnopolska Karta Seniora – edycja Gmina Ryki” - Gmina Przyjazna Seniorom. W ramach tego zadania tut. Ośrodek będzie wydawał Karty Seniora dedykowane dla mieszkańców Gminy Ryki w wieku 60+ i więcej, które będą uprawniały do wielu zniżek, m.in. w instytucjach kultury, rozrywki, sportu oraz różnych usługach.

13. Realizować Program „Opieka 75+”. Celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi lub są osobami samotnie gospodarującymi, a także tych, które pozostają w rodzinie. Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie.

- zapewnienia ww. osobom wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, w ramach usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych,
- poprawy jakości życia osób w wieku 75 lat i więcej,
- umożliwienia gminom rozszerzenia oferty usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej,

– wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym;

14. z uwagi na starzejące się społeczeństwo lokalne należy wnioskować, że będzie zwiększała się liczba osób kwalifikujących się do umieszczenia w Domach Pomocy Społecznej, pomimo szerokiego zakresu świadczenia usług opiekuńczych.

XII. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY

W zakresie kwalifikacji wojskowej wykonano:

Rejestr mężczyzn i kobiet rocznika podstawowego w dwóch egzemplarzach (drugi egzemplarz przesłano do Wojskowego Centrum Rekrutacji w Puławach). O ilości osób zarejestrowanych mężczyzn i kobiet poinformowano Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie. Wysłano zawiadomienia do urzędów właściwych ze względu na pobyt stały o ujęciu w rejestrze. Na podstawie rejestrów wykonano listę na potrzeby kwalifikacji wojskowej, wystawiono wezwania i przesłano adresatom. W terminie ogłoszonym przez Wojewodę Lubelskiego przeznaczonym dla Gminy Ryki wykonano zadania wynikające z ustawy i rozporządzeń dotyczących kwalifikacji wojskowej. Wystawiono i przesłano zawiadomienie o ujęciu w liście, wystawiono i przesłano zawiadomienie o stawieniu się do kwalifikacji. W przypadku niewywiązania się z obowiązku stawiennictwa, prowadzono postępowanie egzekucyjne w celu przymuszenia stawiennictwa się przed Powiatową Komisją Lekarską. Osoby uchylające się, bądź przebywające za granicą wpisano do rejestru osób o nieuregulowanym stosunku do czynnej służby wojskowej.

W zakresie natychmiastowego uzupełnienia sił zbrojnych:

Na przestrzeni roku aktualizowano plan Akcji Kurierskiej Administracji Publicznej poprzez, naniesienie zmian w poszczególnych arkuszach aktualnych nazwisk osób wykonujących zadania na rzecz AK, uzupełniono składy kurierów, kurierów wykonawców i kurierów łączników, złożono sprawozdanie za 2022 r. do Starosty Ryckiego. W roku 2023 nie był przeprowadzany trening w zakresie doręczania kart powołania, gdyż był w 2022. Kolejne szkolenie zaplanowane jest na rok 2025.

W zakresie wsparcia:

Świadczenia rzeczowe i osobiste na rzecz jednostek działających na rzecz obronności: Wydawano decyzje na podstawie wniosków złożonych przez podmioty realizujące zadania obronne oraz Komendanta Wojskowego Centrum Rekrutacji w Puławach, wystawiano wezwania do wykonania świadczeń rzeczowych i osobistych, opracowano plan świadczeń rzeczowych i osobistych, opracowano zestawienia świadczeń rzeczowych i osobistych, wydawano decyzje uchylające.

W zakresie planowania obronnego:

Dokonano aktualizacji planu operacyjnego funkcjonowania Gminy Ryki w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, wprowadzono zmianę nazwisk osób wykonujących zadania wynikających z załączników do planu, aktualizowano wykaz osób reklamowanych z urzędu, naniesiono zmiany w arkuszu zmian.

Z zakresu ustawy o ochronie informacji niejawnej:

- Nadzór nad obiegiem przetwarzaniem i ochroną informacji niejawnych
- Przechowywanie dokumentów chronionych z mocy ustawy
- Organizacja szkolenia dla pracowników Urzędu z ustawy o ochronie informacji niejawnej
- Opracowanie upoważnień i zaświadczeń o przeszkoleniu z zakresu ustawy o ochronie informacji niejawnej

- Czynny udział w opracowaniu planu ochrony fizycznej i akredytacji na sprzęt teleinformatyczny

Świadczenia rzeczowe i osobiste na rzecz jednostek działających na rzecz obronności: Wydawano decyzje na podstawie wniosków złożonych przez podmioty realizujące zadania obronne oraz Komendanta Wojskowej Komendy Uzuppełnień w Puławach, wystawiano wezwania do wykonania świadczeń rzeczowych i osobistych, opracowano plan świadczeń rzeczowych i osobistych, opracowano zestawienia świadczeń rzeczowych i osobistych, wydawano decyzje uchylające.

W zakresie planowania obronnego

Dokonano aktualizacji planu operacyjnego funkcjonowania Gminy Ryki w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, wprowadzono zmianę nazwisk osób wykonujących zadania wynikających z załączników do planu, aktualizowano wykaz osób reklamowanych z urzędu, naniesiono zmiany w arkuszu zmian.

Z zakresu ustawy o ochronie informacji niejawnej:

- nadzór nad obiegiem przetwarzaniem i ochroną informacji niejawnych
- przechowywanie dokumentów chronionych z mocy ustawy
- organizacja szkolenia dla pracowników Urzędu z ustawy o ochronie informacji niejawnej
- opracowanie upoważnień i zaświadczeń o przeszkoleniu z zakresu ustawy o ochronie informacji niejawnej
- czynny udział w opracowaniu planu ochrony fizycznej i akredytacji na sprzęt teleinformatyczny

Požary i miejscowe zagrożenia

Jednostki OSP gminy Ryki wyjeżdżały do akcji 138 razy (rok wcześniej 201), w tym do pożarów 45 i miejscowych zagrożeń 82 i fałszywych alarmów 4.

Jednostki OSP	2021	2022	2023
Rososz	33	24	13
Bazanów	22	16	23
Ryki	50	42	34
Leopoldów	23	34	23
Bobrowniki	10	27	17
Budki Kruków	5	16	8
Lasocin	0	3	0
Sędowice	3	3	3
Ownia	4	3	2
Chrustne	1	9	4
Swaty	0	5	4
Oszczywilk	1	1	1
Zalesie	4	2	1
Sierskowola	4	4	1
Niwa Babicka	3	7	0
Nowa Dąbia	0	5	1
Razem	163	201	138

Za udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych przysługiwał strażakom ekwiwalent 15 zł za każdą rozpoczętą godzinę akcji ratowniczej. Wypłacony ekwiwalent w 2021 roku 27 825 zł, w 2022 r. 35 802 zł i w 2023 25 235 zł.

Zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz U. z 2020 r. poz. 713, 1378), raport o stanie gminy obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Rada gminy rozpatruje raport, o którym mowa w ust. 1, podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady gminy w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium wójtowi. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie gminy przeprowadza się debatę.

W debacie nad raportem o stanie gminy mieszkańcy gminy mogą zabierać głos po złożeniu do przewodniczącego rady pisemnego zgłoszenia popartego podpisami co najmniej 20 osób.

Zgodnie z art. 28aa ust. 8 ustawy o samorządzie gminnym „Zgłoszenie składa się najpóźniej **w dniu poprzedzającym dzień**, na który zwołana została sesja, podczas której ma być przedstawiany raport o stanie gminy. Mieszkańcy są dopuszczani do głosu według kolejności otrzymania przez przewodniczącego rady zgłoszenia. Liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi 15, chyba że rada postanowi o zwiększeniu tej liczby”.

Zgłoszenia do udziału w debacie należy składać **w godzinach 7.30-15.30** w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Rykach, ul. Karola Wojtyły 29.